

ITALIJANŠČINA

OSNOVNA ŠOLA

Izobraževalni program osnovne šole

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja

Prilagojeni izobraževalni programi osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

IZBIRNI PREDMET

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: italijanščina

Predmetnik za osnovno šolo

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja

Predmetnik prilagojenega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

7. razred	8. razred	9. razred
70	70	64

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

dr. Helena Bažec, Fakulteta za humanistične študije, UP, Alenka Ceglar, Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran, dr. Maja Cergolj, OŠ Lucija, Anja Humar Korečič, OŠ Komen, Nataša Kabaj Bavdaž, Zavod RS za šolstvo, Pia Lešnik Bučar, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, dr. Metka Malčič, Fakulteta za humanistične študije, UP, dr. Darja Mertelj, Filozofska fakulteta, UL, Tea Race, Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper, Kristina Stopar Jenišek, OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici, Sonja Šuligoj, Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper, Aleksandra Vatovec Zonta, OŠ in vrtec Ankarani, dr. Vesna Vojvoda Gorjan, OŠ Elvire Vatovec Prade, Udovič Suzana, OŠ Elvire Vatovec Prade, dr. Anja Zorman, Fakulteta za humanistične študije, UP.

JEZIKOVNI PREGLED: Manja Žugman

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Ucni-nacrti/2025/UN_OS/Didacticna_priporocila_k_ucnemu_nacrtu_italijanscina_2025.pdf

CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [243500291](#)

ISBN 978-961-03-0992-5 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na 244. seji dne, 22. 5. 2025, določil učni načrt italijanščina za izobraževalni program osnovne šole, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole z prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične 3 osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja in prilagojene izobraževalne programe osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na 244. seji dne, 22. 5. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu italijanščina za izobraževalni program osnovne šole, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja in prilagojene izobraževalne programe osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPICNE STRANI

V dokumentu je za učenke in učence, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih učenci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

IME TEME

OBVEZNO

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno

OPIS TEME

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hiliit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quiatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exeseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similiic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeaped quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

8 Osnovna šola | Slovenščina

Številka strani,
program izobraževanja,
predmet

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dotatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolom, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

- Učenec
- » Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
 - » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
 - » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
 - » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
 - » Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
 - » Omnim ut doluptur, quam consequi.
 - » *Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
 - » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
 - » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
 - » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

- laborerat voluptiurem veligna tessint laborerat voluptiurem veligna tessint
 veligna tessint laborerat voluptiurem veligna tessint

9 Osnovna šola | Slovenščina

Pojmi, ki jih učenec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo učenci.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nish elementum consectetur.

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

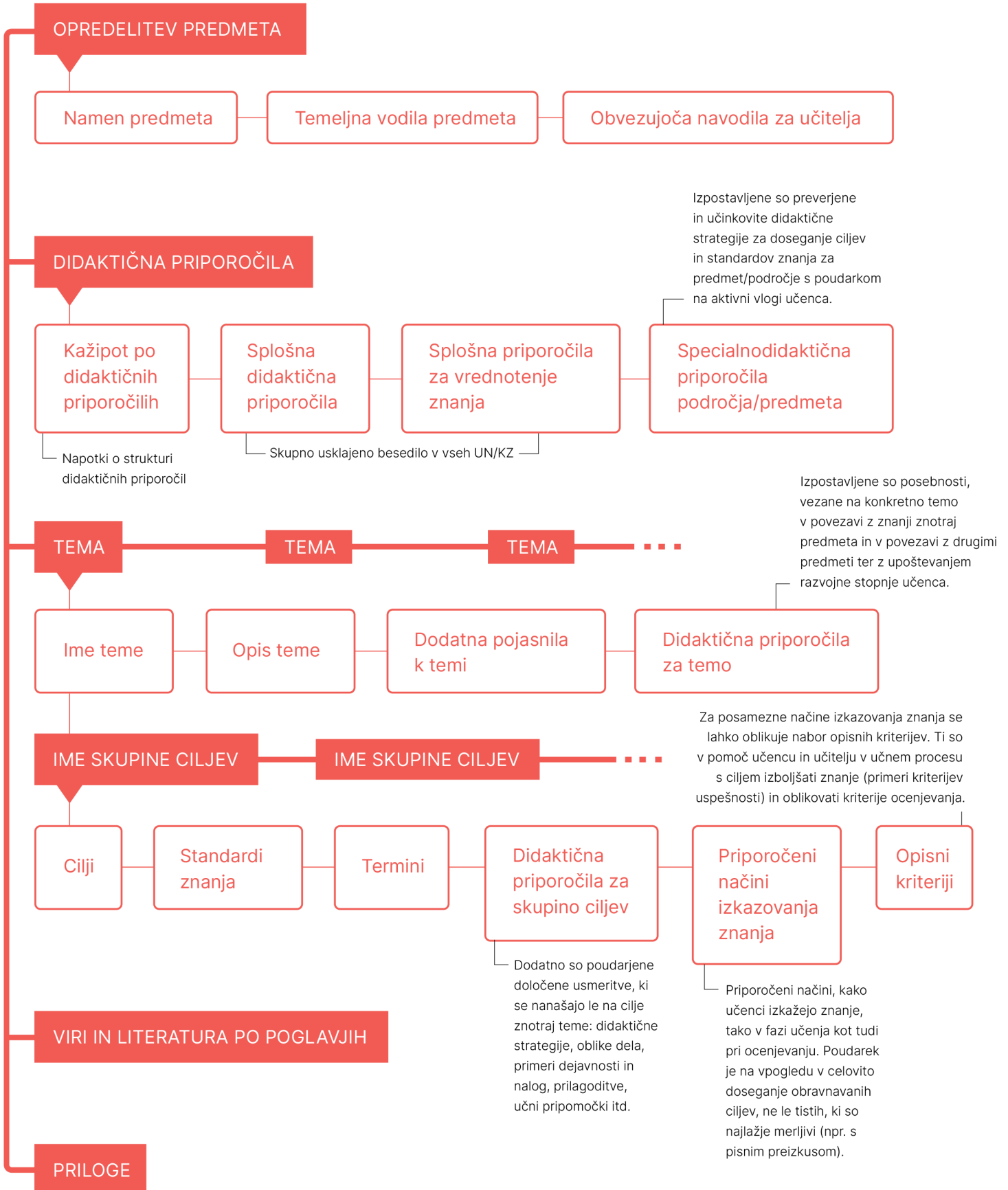
NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA.....	9	POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN	70
Namen predmeta.....	9	MEDKULTURNOST	70
Temeljna vodila predmeta	9	POSREDOVANJE BESEDILA	70
Obvezujoča navodila za učitelje	10	POSREDOVANJE PRI SPORAZUMEVANJU ...	71
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	11	RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST	71
Kažipot po didaktičnih priporočilih	11	SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI	72
Splošna didaktična priporočila	11	PRAGMATIČNA IN SOCIOLINGVISTIČNA	
Splošna priporočila za vrednotenje znanja ...	13	ZMOŽNOST	72
Specialnodidaktična priporočila		PRILOGE.....	73
področja/predmeta	14	Priloge po poglavjih	73
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	21	SPREJEMANJE	73
SPREJEMANJE.....	22	DODATNA POJASNILA ZA TEMO	73
Razumevanje ustnega izražanja in		DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO	73
avdiovizualnega gradiva	23		
Bralno razumevanje	27		
TVORJENJE	32		
Ustno izražanje	33		
Pisno izražanje	37		
INTERAKCIJA.....	40		
Ustna interakcija	42		
Pisna interakcija	45		
Spletne interakcije	47		
POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN			
MEDKULTURNOST	49		
Posredovanje besedila	51		
Posredovanje pri sporazumevanju	54		
Raznojezičnost in medkulturnost	56		
SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI.....	59		
Jezikovna zmožnost	61		
Pragmatična in sociolingvistična zmožnost...	64		
VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH	68		
Opredelitev predmeta.....	68		
Didaktična priporočila.....	68		
SPREJEMANJE	69		
TVORJENJE.....	70		
INTERAKCIJA	70		

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Italijanščina kot tuji jezik je obvezni izbirni splošnoizobraževalni predmet v predmetniku osnovne šole v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju.

Italijanščina je jezik sosedskega naroda, katerega znanje kot enega uradnih evropskih jezikov omogoča sporazumevanje, sodelovanje in delo na različnih družbenih in izobraževalnih področjih na lokalni, regionalni in mednarodni ravni ter dostop do informacij v tem jeziku.

Učenje italijanščine prispeva k širjenju učenčeve raznojezične zmožnosti, kar pripomore k večji odprtosti, razumevanju in sprejemanju drugačnosti, intelektualni širini, fleksibilnosti in družbenem udejstvovanju posameznika kot raznojezičnega in raznokulturnega govorca.

Cilj pouka je sistematično usposabljanje za učinkovito sporazumevanje v italijanskem jeziku. Poleg razvijanja celostne sporazumevalne zmožnosti pouk prispeva tudi k razumevanju italijanske kulture in njene vpetosti v obmejno področje zahodne Slovenije ter v slovensko kulturno-zgodovinsko okolje.

Pri pouku se učenci usposabljujejo za učinkovito sporazumevanje v italijanskem jeziku, kar jim omogoča boljše razumevanje sebe in okolja, v katerem živijo. Pouk krepi medkulturni dialog, spoštovanje, sprejemanje različnosti in posledično zблиževanje v večjezično skupnost narodov Evrope.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Usvajanje italijanščine v sporazumevanju in za sporazumevanje pomeni učenje in poučevanje italijanščine v realnih življenjskih okoliščinah. Učne dejavnosti in strategije sprejemanja, tvorjenja, interakcije in posredovanja naj zato spodbujajo aktivno vlogo učenca v vseh fazah učenja. Naloge pri pouku italijanščine so osredinjene na učenca in učenje ter učencu omogočajo stik z avtentičnim jezikom, ga spodbujajo k reševanju koristnih, skupnih opravil, pri katerih pozornost ni usmerjena le v jezik. Medpredmetno zasnovane dejavnosti, vključevanje skupnih ciljev (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost, trajnostni razvoj, zdravje in dobrobit, digitalna kompetentnost, podjetnost), projektno in problemsko zastavljene naloge učencu omogočajo doseganje in izkazovanje celostnega, bolj kompleksnega in trajnega znanja.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učitelj naj pomaga osmišljati vlogo italijanščine kot tujega jezika. Pouk je usmerjen v sporazumevanje v vsakdanjih situacijah iz učenčevega izkušenskega sveta, v jezikovno zavedanje in razumevanje različnih kultur. Osredinjen je na učenca in njegovo aktivno vlogo pri sooblikovanju pomena pri sporazumevanju in pri izvajanju učnega procesa. Učne vsebine so prilagojene starosti, izkušnjam in zanimanjem učencev ter medpredmetno povezane. Tako učitelj kot učenec pri pouku v čim večji meri uporabljata italijanščino kot jezik sporazumevanja. Učenec kot raznojezični posameznik naj ima pri pouku možnosti, da aktivira svoj celotni večjezikovni repertoar ter prepozna podobnosti in razlike med jeziki in kulturami.

Učenci vstopajo z zelo različnim predznanjem, zato učitelj raznolikost znanja premosti s skrbno izbranimi vsebinami, pristopi in metodami dela. Pričakovana raven znanja ob koncu 3. VIO oziroma po treh letih učenja je A1/A2 po skupnem evropskem jezikovnem okviru (SEJO, 2023).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrd>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifikke.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti učencev, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj učencev prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi učencem omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega učenca, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » učence aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » učencem omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepoznava in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe učencev;
- » učencem postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri učencih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov učencev;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta učencem omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo učence k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe učencev v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela učencev, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna tudi za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih učencev. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost učencev s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter učencev iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki učencem iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za učence iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja učencev skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju znanja (ugotavljanje predznanja in znanja učenca na vseh stopnjah učenja) kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega učenca, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja učenčevo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek učenca. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih učencev ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako učenec dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;

- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja učenca, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira učenčevo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » učenca spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » učencu sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj učencu omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je učenec spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe učenca, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljih učnega načrta in jih učitelj pri učencu sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi učencu. Če učenec v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi učenec izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

I. Sodobni vidiki učenja in poučevanja tujega jezika

Sodoben pouk tujega jezika omogoča kakovostno, trajno in uporabno znanje. Osnovan je na integrativnem kurikulumu, ki se udejanja prek timskega in medpredmetnega pouka, projektnih, problemskih, raziskovalnih idr. oblik poučevanja. Interdisciplinarno delovanje vseh udeleženi na način povezovanja konceptov med predmeti in znotraj predmetov omogoča razvoj povezanega in celovitega znanja. Sodelovalne oblike pouka pomembno

prispevajo h kvaliteti medsebojnih odnosov, večji vključenosti in motiviranosti sodelujočih, boljšemu akademskemu znanju, razvoju mišljenja na višjih taksonomskih ravneh, zlasti veščin kritičnega mišljenja. Tak pouk je osredinjen na učenca in učni proces ter upošteva učenčevo osebnost, predznanje, zanimanja, učni stili in vrednote ter tako pomembno razvija veščine vseživljenjskega učenja.

Za učinkovito učenje tujega jezika je nujno razumevanje in upoštevanje koncepta raznojezičnosti, ki v ospredje postavlja posameznika in jezike, ki jih ima ta na voljo, saj, kot je poudarjeno v Skupnem evropskem jezikovnem okvirju (Svet Evrope, 2011, str. 8), raznojezičnost »ni le vsota čim bolj popolne jezikovne zmožnosti v posameznih tujih jezikih, ampak je celovit posameznikov jezikovni repertoar, sestavljen tudi iz najmanjših jezikovnih drobcev posameznih jezikov«. V tem smislu je domet pojma raznojezičnosti veliko širši, saj predpostavlja sporazumevalno zmožnost, ki zajema celotno znanje in izkušnje z jeziki, pri čemer se ti medsebojno prepletajo in drug na drugega vplivajo. Zato je raznojezičnost predvsem predpogoj za uspešno sporazumevanje z ljudmi iz drugih kulturnih in jezikovnih okolij.

II. Raznolikost pristopov

Pouk tujega jezika izhaja iz načel komunikacijskega pristopa, ki učenca opremlja s sporazumevalnimi zmožnostmi za smiselno rabo jezika v raznolikih avtentičnih situacijah in podpira učenje učenja.

Najpomembnejše značilnosti komunikacijskega pristopa so:

- » razvoj vseh sporazumevalnih zmožnosti, ne zgolj slovnice in poznavanja besedišča,
- » osredotočenost na vsebino in ne samo na jezikovno obliko,
- » poudarek na tekočnosti, napake so sestavni del učnega procesa,
- » spodbujanje celostnega učenja jezika s poudarkom na raziskovanju in aktivnem sodelovanju v avtentičnih in za učenca smiselnih situacijah,
- » na učenca in učenje osredinjen pouk, ki izhaja iz učenčevega znanja ter sledi njegovim potrebam in interesom,
- » vloga učitelja kot spodbujevalca in usmerjevalca učnega procesa.

Pri pouku tujih jezikov je smiselno uporabiti kombinacijo različnih pristopov in metod, vendar je pri tem nujno upoštevati starostno stopnjo učencev in njihove potrebe, cilje pouka ter druge dejavnike. Poučevanje tujega jezika naj bo predvsem **osmišljeno in kontekstualizirano**, posnema naj **avtentično rabo jezika** in ima jasen komunikacijski namen. Med različnimi pristopi velja izpostaviti CLIL (ang. Content and Language Integrated Learning), ki predpostavlja vsebinsko in jezikovno integriran pouk, pri katerem poučevanje tujega jezika povezujemo z vsebino drugih predmetov. Zaradi vse večje razdrobljenosti vsebin je povezovanje predmetov način, kako učence najbolj učinkovito pripraviti na večplastnost življenja, ki od njih pričakuje sposobnost povezovanja idej in učinkovitega reševanja problemov. Tak način poučevanja sloni na analitičnem, sintetičnem in kritičnem mišljenju. Omogoča bolj avtentičen učni proces, terja intenzivnejše in globlje povezave med disciplinami oz. šolskimi predmeti ter tako vzgaja razgledanega posameznika, sposobnega razumevanja različnih pogledov. Na ta način učence spodbujamo k samostojnosti, prevzemanju odgovornosti za učenje in razvijanju samoregulacije, ki jih opremi s spretnostmi za načrtovanje, spremljanje in nadzor nad lastnim učenjem. Z vnašanjem elementov medkulturnosti in večjezičnosti pa razvijamo razumevanje in medsebojno

spoštovanje različnih kultur, običajev in vrednot ter učence spodbujamo k razmišljanju o lastni kulturi in kulturnih razlikah.

Pri vsem tem je ključno ustrezno načrtovanje pouka, ki poleg izvedbe vključuje tudi sprotno spremljanje dosežkov in napredka kot tudi preverjanje in ocenjevanje znanja. Učitelj načrtuje tudi rabo ustreznih podpornih strategij, diferenciranih dejavnosti in gradiv, ki podpirajo doseganje jasno načrtovanih jezikovnih in drugih ciljev. Pri tem je poudarek na ravnovesju med tekočnostjo, jezikovno pravilnostjo in ustreznostjo. Učitelj kot razmišljujoči praktik svoje delo ves čas evalvira in posledično po potrebi ustrezno spreminja, posodablja in izboljšuje.

Pri na učenca in učenje osredinjenem pouku učitelj učencem predstavi čim več različnih učnih strategij, s katerimi se bodo učenci bolj samostojno in učinkovito učili tuji jezik pri pouku, jih uporabljali pri materinščini in drugih šolskih predmetih kot tudi v izvenšolskih okoljih. Poznavanje in izbira učnih strategij učencem pomaga razumeti učne cilje in načine njihovega doseganja, optimizira organizacijo in čas učenja.

Vključevanje učnih strategij naj bo načrtno integrirano v pouk. Učitelj naj učencem razloži njihovo vlogo, vendar mora razlaga strategij izhajati iz konkretnih nalog oz. iz konteksta. Strategije naj bodo raznolike in naj spodbujajo različne miselne procese. Če učitelj spodbuja in vključuje npr. jezikovne strategije, ki vključujejo raznolike in zahtevnejše miselne procese, kot so parafraziranje, primerjanje, povzemanje, klešččenje, iskanje ključnih informacij, navajanje primerov, sodelovanje v interakciji in se ne osredotoča le na mehanske spominske strategije, se bo to odražalo na načinu učenja učencev.

Poleg neposrednih strategij (spominske, kognitivne, komunikacijske ali kompenzacijske) mora učitelj vključevati tudi posredne strategije (metakognitivne, čustvene, družabne), s katerimi se načrtuje in vrednoti učenje, uravnava čustva, motivacijo in odnos do učenja ter išče stike za večjo izpostavljenost in interakcijo v tujem jeziku. Ključni cilj razvijanja učnih strategij je avtonomnost učenca.

III. Dejavniki, ki vplivajo na učenje in dosežke pri tujem jeziku

Med najpomembnejše dejavnike, ki vplivajo na učenje in dosežke pri tujem jeziku, uvrščamo motivacijo za učenja tujega jezika, ki pa je tesno povezana s stališči do tujega jezika. Ta so razmeroma trajna in pozitivno ali negativno vplivajo na učenčevo dojetje jezika in učenja ter se v času šolanja lahko spreminjajo. Zato je smiselno, da učitelji poznajo dejavnike in razloge, ki vplivajo na oblikovanje učenčevih stališč, kot npr. vloga družine, vrstnikov, okolja, učiteljev, vrednot, medijev. Poznajo pa tudi načine za spodbujanje pozitivnih stališč oz. preseganje negativnih v povezavi z doseganjem ciljev pouka.

Motivacija vključuje razloge za učenje tujega jezika in obsega vse, kar daje pobude za učenje, usmerja učenje in določa njegovo intenzivnost, trajanje in kakovost. Učence lahko poganja integrativna motivacija (t.j. globoko osebno zanimanje za predmet učenja, poistovetenje s kulturo, iz katere jezik prihaja) ali instrumentalna motivacija, ki se nanaša na praktične razloge za učenje jezika, kot so pohvala, dobra ocena, uporabnost jezika izven šole in za nadaljnje izobraževanje in poklic. Če učitelj razume, kaj posameznega učenca motivira, lahko uporabi učinkovite strategije za spodbujanje motivacije za učenje tujega jezika (jasni učni cilji, dinamična struktura učne ure, raznolike dejavnosti, kontekstualiziran pouk, različni učni pristopi in dejavnosti, sodelovalno učenje, učenec kot aktivni udeleženec v učnem procesu in soustvarjalec pouka, zavedanje lastnega učenja ipd.).

Na učenčevo motivacijo in stališča vplivajo:

- » učenčeva predstava o sebi kot kompetentnem uporabniku jezika,
- » učenčeve izkušnje z učenjem jezika,
- » učni pristopi in metode,
- » družbeno okolje, v katerem se jeziki poučujejo, in družbena vloga (status) določenega jezika v tem okolju,
- » starost in spol učenca, raven obvladovanja jezika, jezikovna učljivost, osebnostne lastnosti, čas začetka učenja tujega jezika idr.

Učenci bodo bolj motivirani, če bo pouk tujega jezika osmišljen, jim bo v miselni izziv in bo od njih zahteval razmišljanje tudi na višjih taksonomskih ravneh. Tako učitelj kot učenec prispevata k pozitivnemu učnemu okolju in prav v tem obojestranskem prizadevanju nastaja motivacija.

IV. Diferenciacija in individualizacija

Učenci vstopajo v jezikovno učilnico z različnim jezikovnim in kulturnim ozadjem, različnimi zmožnostmi, različnimi pristopi k učenju ter različnimi stališči in motivacijo za učenje tujega jezika. Nujno je torej poskrbeti za kakovosten proces izobraževanja učencev z raznolikimi zmožnostmi in potrebami, ob hkratnem zagotavljanju skrbi za vzpostavljanje ustrezne socialne klime. Če želimo, da učenci kar najbolj napredujejo, je treba ustrezno prilagajati učni proces.

Pojem učne diferenciacije se pogosto povezuje z učno individualizacijo. Pri učni diferenciaciji gre predvsem za organizacijo pouka, s katero učitelj prilagaja poučevanje potrebam in zmožnostim posameznih učencev, medtem ko je učna individualizacija v prvi vrsti didaktično načelo, ki predpostavlja upoštevanje značilnosti in zmožnosti učencev, da je lahko vsakemu omogočen optimalni razvoj na vseh področjih. V procesu individualizacije je smiselno najprej prepoznati raznolike značilnosti učencev, nato pa jim omogočiti, da sledijo osebnim zanimanjem in svojim močnim področjem.

Z izvajanjem načel diferenciranega poučevanja se učitelji lahko sistematično in dosledno odzivajo na razlike med učenci, a pri tem zasledujejo uresničevanje vsebin učnega načrta. Pri diferenciaciji gre za na učenca osredotočeno poučevanje, saj temelji na predpostavki, da vsi učenci ne doživljajo učenja na enak način. Poznati mora njihove prednosti in slabosti, učne strategije, učne stile, motivacijo za učenje jezika ipd.

Pouk diferenciramo in/ali individualiziramo na različne načine:

- » s prilagajanjem vsebine: npr. branje besedil na različnih ravneh zahtevnosti ali z dodatno podporo v obliki vizualnih pripomočkov;
- » s prilagajanjem procesa: npr. samostojno delo, delo v parih, skupinsko delo;
- » s prilagajanjem izdelkov: npr. predstavitev znanja lahko poteka v ustni ali pisni obliki;
- » s prilagajanjem učnega okolja, za katerega je značilna pozitivna razredna klima, ki temelji na učinkoviti razredni komunikaciji v tujem jeziku in v katerem je vseskozi na voljo podpora v obliki dostopa do virov in drugih gradiv.

Učitelj pri načrtovanju upošteva vse dele učnega procesa in temu ustrezno prilagaja metode in oblike dela, ki bodo predvidevale aktivno vključevanje učencev. Bolj ko učitelji poznajo značilnosti učencev in razlik med njimi, bolje lahko prilagodijo pouk njihovim potrebam in zmožnostim.

V. Varno in spodbudno učno okolje

Učitelj in šola si prizadevata, da s kulturo nenasilja in sodelovanja ustvarjata spodbudno in varno učno okolje, ki dopušča sprejemanje izzivov, izražanje osebnega mnenja ter iskanje alternativnih rešitev, kar pomembno pripomore k vzgoji učenca kot kritičnega misleca. Če želimo, da učenci vstopajo v komunikacijo ter se neobremenjeno in sproščeno izražajo v tujem jeziku, je nujno zagotoviti okolje, ki napake pojmuje kot sestavni del učenja jezika. Tesnoba in strah pri učenju in rabi tujega jezika namreč delujeta zaviralno, saj negativno vplivata na spomin, kognitivne in komunikacijske zmožnosti. Po drugi strani spodbudno učno okolje pozitivno vpliva na samozavest za rabo tujega jezika, željo po vključevanju v dejavnosti pri pouku tujega jezika, odnos med učencem in učiteljem, ki temelji na zaupanju, ter pozitivna stališča do jezikov in kultur. Prav zato je ključnega pomena učitelj, ki izkazuje navdušenje nad jezikom in spodbuja učence k rabi tujega jezika ter skrbi za spoštljivo povratno informacijo. Pomemben cilj pouka tujega jezika je zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja, ki upošteva različne materinščine in kulturna ozadja učencev.

VI. Sporazumevalne vsebine

Vloga vsebin pri učenju tujega jezika je ključna, saj omogoča učenje v kontekstu in uporabo jezika kot orodja za doseganje sporazumevalnega namena. Učenci lahko tako tuji jezik uporabljajo na avtentičen in smiseln način, kar jim omogoča, da spoznavajo svet okoli sebe in ob tem razvijajo jezikovne spretnosti in stališča ter vrednote.

V pouk tujega jezika je smiselno vključevati čim bolj avtentična gradiva (npr. novice, članki, intervjuji, leposlovna dela) in multimodalne vire (npr. avdio-video posnetke). Da bi učenci lahko razumeli ta gradiva, je pomembno, da učitelj uporablja podporne strategije. Te so lahko verbalne (npr. vodena vprašanja ali parafraziranje), postopkovne (npr. določeno sosledje dejavnosti) ali vključujejo uporabo različnih pripomočkov (npr. miselni vzorci, slovarji, spletni viri).

Vsebine so lahko splošne ali predmetno specifične oziroma strokovne. Pomembno je, da odražajo aktualne in za učenca relevantne izzive in situacije. Vključujejo skupne cilje ter oblikujejo stališča in vrednote, ki so pomembni za razvoj posameznika.

Med splošne sporazumevalne vsebine štejemo npr.:

- » osebna identiteta,
- » bivanje in vsakodnevno življenje,
- » potovanja in prosti čas,
- » medosebni odnosi in počutje,
- » skrb za zdravje in telesno nego,
- » nakupovanje, potrošništvo in trajnostni razvoj, hrana in pijača,
- » javni prostori in storitvene dejavnosti,

- » narava in okolje,
- » države, kulture in jeziki.

Splošne sporazumevalne vsebine učenci spoznavajo in nadgrajujejo po načelu spiralnosti. Poleg teh so pomembne tudi vsebine drugih predmetnih in strokovnih področij ter vsebine, ki se navezujejo na skupne cilje (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; podjetnost, digitalna kompetentnost, zdravje in dobrobit ter trajnosti razvoj). Takšen način poučevanja vodi do celostne obravnave vsebin, saj spodbuja tudi miselne procese višjih taksonomskih ravni, razvijanje pozitivnih stališč in sposobnost kritičnega mišljenja. Obravnava vsebine, kot je npr. varovanje okolja, spodbuja učence k razmišljanju o etičnih načelih (pravičnosti, enakopravnosti in sočutja) in izražanju stališč v tujem jeziku, kar vodi v poglobljeno razumevanje jezika in celosten razvoj jezikovnih zmožnosti.

VII. Umeščenost skupnih ciljev pri predmetu drugi tuji jezik

Skupni cilji predstavljajo znanja, veščine in zmožnosti, ki so temeljna za uspešno delovanje posameznika v kompleksnih in hitro spreminjajočih se okoliščinah (gl. Ahačič in drugi, 2024). Uresničujejo se skozi predmetne učne cilje, učne vsebine ali pristope k poučevanju. Skupni cilji pri predmetu drugi tuji jezik so umeščeni v predmetnih ciljih, sporazumevalnih vsebinah ter specialno didaktičnih priporočilih. Znotraj posamezne teme ali skupine ciljev je podrobneje razložena njihova umestitev v pouk.

Zaradi same narave predmeta drugi tuji jezik je največ skupnih ciljev umeščenih v predmetne cilje s področja Jezik, kultura, državljanstvo, še zlasti s podpodročja jezik, ter področja digitalne kompetentnosti. Ti vključeni skupni cilji poudarjajo pomen jezikovnih znanj, branja vseh vrst besedil ter strokovne pismenosti in s tem povezanega digitalnega komuniciranja oz. širše digitalne kompetentnosti, saj je jezik ključno orodje za posredovanje, iskanje in sprejemanje informacij. Skupni cilji s področja trajnostnega razvoja, podjetnosti in zdravja in dobrobiti pa se razvijajo in dosegajo v povezavi s strategijami in veščinami pri posameznih temah ter z obravnavanimi vsebinami pri pouku drugega tujega jezika.

Umeščenost skupnih ciljev v predmetne cilje je predstavljena v spodnjih preglednicah.

Skupne cilje s področja **jezik, državljanstvo, kultura in umetnost** kot del predmetnih ciljev razvijamo pri vseh temah v učnem načrtu tako, da učenec:

TEMA	PODROČJE: JEZIK, DRŽAVLIJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST
Sprejemanje	bere raznolika, avtentična besedila (1.1.4.1) vzpostavlja odnos do italijanske kulture, umetnosti (1.3.1.1)
Tvorjenje	se ustno in pisno izraža v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1) izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje (1.3.4.2)
Interakcija	razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1) razvija spoštljivo, nenasilno komunikacijo (1.1.5.1)
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	uporablja vse svoje jezikovno znanje, znanje prvega jezika, učnega in prvega tujega jezika ter znanje jezika stroke (posredovanje besedila) (1.1.3.2) intuitivno vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, (1.3.1.1), spoznava in primerja lastno kulturo z drugimi kulturami ter vzpostavlja odnos do njih (medkulturna zmožnost) (1.3.1.1), razvija zmožnost sočutja in empatije (1.2.1.4).
Sporazumevalne jezikovne zmožnosti	se zaveda podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov (1.1.3.1), uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika (1.1.3.2) spoznava strokovno terminologijo v drugem tujem jeziku ter jo primerja s terminologijo v učnem jeziku ter v prvem tujem jeziku (1.1.2.1)

Skupne cilje s področja **trajnostnega razvoja** kot del predmetnih ciljev razvijamo tako, da učenec:

TEMA	PODROČJE: TRAJNOSTNI RAZVOJ
Tvorjenje	pisno izražanje uporablja za presojanje osnovnih dejanj, ki so potrebna za doseganje trajnostne prihodnosti (2.3.1.2)
Interakcija	v mednarodnem sodelovanju se aktivno povezuje z drugimi deležniki in prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost (2.4.2.1), pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve (2.3.3.1), pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve. (2.4.2.1) in (2.3.3.1)
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	zaveda se in prepoznava raznolikosti v svojem ožjem in širšem okolju in pri tem upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (2.1.2.1) v izvedbi mednarodne izmenjave (npr. v okviru Erasmus+, e-Twinning), kjer učenec potovanje in bivanje načrtuje v skladu z načeli trajnostnega razvoja (2.4.3.1),(2.4.3.1)

Skupne cilje s področja **zdravja in dobrobiti** kot del predmetnih ciljev razvijamo tako, da učenec:

TEMA	PODROČJE: ZDRAVJE IN DOBROBIT
Sprejemanje	razvija spretnosti aktivnega poslušanja (3.3.2.1)
Tvorjenje	spoznava lastne interese, svoja močna in šibka področja (3.1.3.1)
Interakcija	razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge (3.3.2.1)
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	pri razvijanju medkulturne zmožnosti zaveda in prepoznava raznolikosti v ožjih (oddelek, vrstniki, družina) in širših okoljih (šola, lokalna skupnost, poklicno-strokovne skupnosti v drugih kulturah oz. državah) (3.3.1.2), s spoznavanjem drugih kultur in jezikov ter s primerjanjem le-teh z lastnim jezikom in kulturo učenec razvija zavest o vrednosti in različnosti jezikov, kultur in identitet, tako za posameznika kot skupnost (3.3.5.1), razvija spretnosti aktivnega poslušanja (3.3.2.1)

Skupne cilje s področja **digitalne kompetentnosti** (gl. DigComp 2.2, Vuorikari, in drugi, 2023) kot del predmetnih ciljev razvijamo v učnem načrtu tako, da učenec:

TEMA	PODROČJE: DIGITALNA KOMPETENTNOST
Tvorjenje	pri pripravi ustnih in pisnih besedil razvija digitalno kompetentnost tako, da si lahko pomaga s podatki, informacijami in vsebinami v digitalnih okoljih in izboljšuje osebne strategije iskanja (4.1.1.1), gl. tudi DigComp 2.2 https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrqn (digitalna kompetentnost 1.1), spletna gradiva predhodno analizira, primerja ter vrednoti njegovo verodostojnost ter zanesljivost (4.1.2.1). g. tudi DigComp 2.2 https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f215v89 (digitalna kompetentnost 1.2)
Interakcija	z uporabo različnih digitalnih tehnologij razvija zmožnost spletne interakcije (4.2.1.1) gl. DigComp 2.2 https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mawqrwf (digitalna kompetentnost 2.1) ter pri tem prilagaja svoje sporazumevanje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini (4.2.5.1), gl. tudi DigComp 2.2 https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ueqzbf (digitalna kompetentnost 2.5)

Skupne cilje s področja **podjetnosti** kot del predmetnih ciljev razvijamo v učnem načrtu tako, da učenec:

TEMA	PODROČJE: PODJETNOST
Interakcija	uporablja spoštljivo, nenasilno in učinkovito komunikacijo (5.2.4.3), sodeluje z različnimi posamezniki in skupinami (5.3.4.1) in pri tem aktivno uporablja svoje znanje (5.3.5.3)
Tvorjenje	učenci presojujejo uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznajo priložnosti za nadaljnje učenje (5.3.5.2)
Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	v vlogi medkulturnega posrednika v občutljivih situacijah uporablja strategije za reševanje nesporazumov na konstruktiven način (posredovanje pri sporazumevanju) (5.3.4.2), sodeluje in spodbuja druge v skupini pri reševanju izzivov (5.3.1.1), zna se prilagajati nepredvidenim spremembam (5.3.2.2), pred potovanjem (ekskurzijo) načrtuje in oceni potrebna sredstva (5.2.5.1)

Dejavnosti, ki učencem omogočajo razvoj podjetnostne kompetentnosti, temeljijo na ustvarjanju priložnosti za reševanje realnih problemov, sodelovanju in ustvarjalnem razmišljanju. Delo naj poteka v skupinah, kjer si učenci razdelijo vloge in se učijo sodelovanja, komunikacije in mreženja. Učenec je v čim večji meri vključen v proces prepoznavanja problema, priprave nabora možnih rešitev problema, izbire najbolj optimalne rešitve na osnovi predhodno zastavljenih kriterijev, razvijanja možne rešitve. Pomembno je, da učenec načrtuje in upravlja različne vire (npr. materialne, finančne, zunanje osebe kot vir znanja). Učitelj naj spodbuja učence, da se učijo na podlagi izkušenj, reflektirajo svoje odločitve in evalvirajo rezultate. S takšnim pristopom bodo učenci razvijali ustvarjalnost, odgovornost, prilagodljivost in sposobnost prenosa idej v prakso.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri sprejemanju učenec razvija zmožnost slušnega in bralnega razumevanja in pri tem razvija in uporablja sprejemniške strategije* .

Pri razumevanju ustnega izražanja učenec sprejema govorno besedilo, v živo ali posneto, ki ga tvori ena ali več oseb. Pri branju in gledanju učenec sprejema pisna besedila. Pri razumevanju avdiovizualnega gradiva učenec gleda video posnetek ali film in uporablja multimedije.

Učenec posluša, gleda in bere neumetnostna in umetnostna besedila, kot so pogovor med drugimi, predstavitev, opis, objavo, navodilo, pesem, strip, zgodbo, poročilo, (elektronsko) pismo, brošuro, članek.

Besedila so kratka in preprosta, z vsebino, ki je učencu blizu in poznana. Besedila so v enostavnem standardnem jeziku.

Ob koncu 3. VIO zna učenec pri sprejemanju kratkih, preprostih besedil s konkretno vsebino zna izluščiti glavno misel in določene podatke. Razume pogosto besedišče in besedne zveze, ki izhajajo iz njegovega neposrednega življenjskega okolja in so mu blizu.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Razumevanje ustnega izražanja v novejšem SEJU nadomešča prejšnji izraz "Slušno razumevanje". Do spremembe je prišlo zaradi prilagoditve izrazov, ki bi bili uporabni tudi za znakovne jezike in tako bolj vključujoči glede načina sporazumevanja. Izraz "ustni" v skupnosti gluhih in naglušnih vključuje namreč tudi kretanje (SEJO, 2023, 19-20). V tem katalogu znanj smo novejše ime lestvice prevzeli kot ime skupine ciljev. Sporazumevalno dejavnost pa še vedno imenujemo poslušanje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Pri razvijanju sprejemanja učitelj ponudi učencu raznolika besedila in gradiva. Tako mu omogoči čim večji jezikovni vnos, ki ga podpira z uporabo italijanskega jezika kot sredstvo komunikacije v razredu. Učenec z raznovrstnimi dejavnostmi pred, med in po sprejemanju razvija in uporablja strategije sprejemanja ter analizira in vrednoti vsebino besedil (1.1.4.1). Učenec pri razvijanju zmožnosti sprejemanja uporablja in nadgrajuje znanje pridobljeno pri pouku slovenščine (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/syu2u51>) in prvega tujega jezika (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1smfc7k>).

Strategije sprejemanja vključujejo prepoznavanje sporočilnih signalov in sklepanje:

- » izraba ilustracij, oblikovanosti, naslovov, podnaslovov, položaja v besedilu,
- » sklepanje iz sobesedila in okoliščin (učenec sklepa o pomenu neznane besede iz preprostega sobesedila),

- » izraba jezikovnih opor, od številke do lastnih imen, od besednih korenov, predpon do obrazil, časovnih in logičnih povezovalcev,
- » izraba avdiovizualnih opor (učenec sklepa o pomenu neznane besede, besednih zvez oziroma situacije na podlagi vidnega in slišane v video posnetku).

Ob koncu 3. VIO je učenec sposoben uporabljati strategije sprejemanja tako, da zna sklepati o pomenu neznane besede za konkretno dejanje ali predmet, če je sobesedilo preprosto in se nanaša na znano vsakdanjo temo. Iz položaja neznanih ustaljenih izrazov v besedilu sklepa o njihovem pomenu in funkciji (npr. pozdrav v elektronskem sporočilu). Pri prepoznavanju vsebine zna izrabiti številke, datume, lastna imena itn. Pri prepoznavanju vrste besedil, kot so novica, oglas, članek, učbenik, klepet ali forum, zna izrabiti oblikovanost besedila in njegove tipografske značilnosti.

Pri izboru besedil za sprejemanje upoštevamo, da so besedila:

- » avtentična s prilagoditvami glede na starost in jezikovno znanje učencev,
- » kratka in posredovana v preprostem standardnem jeziku,
- » s konkretno vsebino, ki je učencem blizu oziroma znana in
- » z osnovnim besediščem, ki vsebuje osnovne jezikovne strukture, ki ne presegajo ravni A2.

SC (1.1.4.1)

Predlagane vsebine so v priponki.

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Učenec:

- O:** v vlogi poslušalca/gledalca razvija slušno razumevanje govornih besedil in avdiovizualnega gradiva, če je izražanje počasno in razločno z dolgimi premori, in če so teme znane in vsakdanje,
- O:** razvija in uporablja strategije sprejemanja in razvija spretnosti aktivnega poslušanja.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARD ZNANJA

- izlušči glavno misel v besedilu s pogosto rabljenim besediščem o znani vsebini in bistvene podatke, če so posredovani skrbno in počasi. Sledi kratkim navodilom in preprostim napotkom.

STANDARD ZNANJA

- poišče podatke in podrobnosti v besedilu, ko ljudje pripovedujejo o sebi, družini, šoli, hobijih, okolju in drugih znanih vsebinah, če se izražajo počasi in jasno v standardnem jeziku. Učenec izlušči glavno misel besedila in prepozna časovno zaporedje dogodkov.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva

Dejavnosti ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva učencu omogočajo razumevanje izvirnega, na začetni stopnji učenja pa prirejenega govora, ki ga učitelj posreduje v živo ali z zvočnim/avdiovizualnim zapisom. Zelo primerni so šolski primeri kratkih nekajminutnih zvočnih posnetkov (t. i. podcastov), ki jih najdemo na spletu. Na začetku so besedila preprosta in kratka, postopoma prehajamo na nekoliko daljša in zahtevnejša. Besedila so učencem blizu, opisujejo njihov vsakdan in ožje okolje, poslušajo se večkrat. Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva razvijamo po korakih, ki so navedeni v nadaljevanju.

Dejavnosti pred poslušanjem

Pred poslušanjem besedila učitelj pripravi učenca za dejavno sprejemanje vsebine v drugem jeziku, nato izbere ustrezno obliko in vsebino, ki sta najprimernejši za določeno besedilno vrsto in stopnjo jezikovnega znanja učenca:

- » usmerjen pogovor o temi besedila,
- » preverjanje predhodnega poznavanja teme,
- » priprava miselnih vzorcev,
- » predstavitev slikovnega gradiva,
- » posredovanje ključnih fraz in besed,
- » seznanitev z nalogo, ki jo bodo reševali med poslušanjem.

Dejavnosti med poslušanjem

Učenec naj po potrebi besedilo posluša večkrat. Med poslušanjem ga učitelj usmerja v različne dejavnosti, npr.:

- » prepoznavanje besedila (vrsta, tema, kraj, čas),
- » reševanje nalog z nebesednim odzivom (npr. barvanje, risanje, zapis poteka dogajanja po točkah, izpolnjevanje preglednic, dopolnjevanje slike),
- » reševanje z besednim odzivom (vprašanja izbirnega, odprtega in alternativnega tipa),

- » reševanje nalog po navodilih (prenašanje informacij v tabelo, izpolnjevanje obrazcev, risanje poti na zemljevidu),
- » dopolnjevanje besedila: kot preizkus zaprtega tipa, pri katerem učenec v besedilo vstavlja manjkajoče izraze ali povedi; učencu se na začetni stopnji učenja posreduje rešitve v nepravilnem vrstnem redu,
- » igra vlog pri poslušanju: učenec izbere vlogo v pogovoru in ko učitelj ustavi predvajanje posnetka, učenec sam nadaljuje govor; pri vnovičnem poslušanju pa preverja svojo različico s posnetkom govora,
- » povezovanje posameznih delov besedila (dialoga, zgodbe, slike z besedilom), urejanje besedila glede na časovno zaporedje, kraj dogajanja.

Dejavnosti po poslušanju

Učenec se na poslušano besedilo odziva nebesedno in besedno z reševanjem raznolikih vaj.

Končna faza dejavnosti razumevanja ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva spodbuja učenca k ustvarjalnemu odzivanju na predstavljeno besedilo, združevanju pridobljenih informacij v slušno sestavljenko, izražanju svojih stališč in občutij, povezovanju vsebine besedila s svojimi izkušnjami, izvajanju igre vlog itd. Nekatere možnosti, ki jih lahko učitelj posreduje učencu v neomejenem številu, so:

- » oblikovanje vprašanj in odgovorov o temi izbranega slušnega besedila,
- » izbiranje ustreznega naslova besedilu (enega med več naslovi),
- » ustvarjanje besedila: iz poslušane zgodbe učenec oblikuje intervju ali zgodbo dramatizira, opisuje osebe in drugo,
- » oblikovanje vprašanj in odgovorov o temi izbranega slušnega besedila,
- » izbiranje ustreznega naslova besedilu (enega med več naslovi).

Govorjena besedila, ki so posneta, posredovana prek medijev ali posredovana v medsebojni komunikaciji v živo, imajo te lastnosti:

- » so kratka, po potrebi prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana;
- » število govorcev je omejeno (2–3) in njihove vloge so popolnoma jasne;
- » besedila so govorna v standardnih različicah govorne italijanščine, govor je prilagojen, po potrebi umetno počasen in razločen;
- » navezujejo se na učencu znane in razumljive vsebine z njegovega osebnega in družbenega področja;
- » imajo konkretno, vsakdanjo vsebino;
- » vsebujejo konkretno, pogosto rabljeno besedišče;
- » vsebujejo preproste slovnične strukture (govorjena besedila spremlja bogata nebesedna in druga podpora (npr. interpretacija govornice telesa, mimika, okoliščine, slika);
- » ni motečih šumov in drugih zvočnih motenj.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Razumevanje ustnega izražanja preverjamo ustno, pisno in na druge načine. Na začetku učenja je odziv lahko tudi v slovenščini oziroma v učenčevem prvem jeziku. Pri ustnem preverjanju učenec pokaže svoje razumevanje poslušane in/ali videne besedila tako, da odgovori na vprašanja o besedilu, sodeluje v pogovoru o besedilu ali obnavlja besedilo. Pri pisnem preverjanju učenec rešuje naloge, ki zahtevajo nebesedni odziv (npr. označevanje, razvrščanje, urejanje, slikanje), kratek besedni odziv (zapisovanje posameznega podatka/besede ali podajanje kratkega odgovora) ali daljši govorni ali pisni odziv (odprta vprašanja o besedilu, dopolnjevanje z besedami iz nabora).

Možni tipi nalog za preverjanje razumevanja ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva

Naloge zaprtega tipa/naloge izbirnega tipa:

- » naloge alternativnega tipa (da/ne; prav/narobe),
- » naloge izbirnega tipa z več možnimi izbirami),
- » naloge povezovanja in razvrščanja (slika – slika; slika – beseda, besedna zveza, stavek; stavek – stavek; povezovanje parov; naslov – besedilo),
- » naloge dopolnjevanja in kratkih odgovorov z naborom ali brez nabora,
- » naloge podčrtovanja, obkroževanja,
- » naloge dopolnjevanja kratkih odgovorov.

Naloge polodprtega tipa:

- » zapis kratkega odgovora,
- » podvprašanja, ki so med seboj odvisna ali ne, iztočnice.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev za preverjanje razumevanja ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva upoštevamo:

- » prepoznavanje vrste besedila oz. avdiovizualnega gradiva,
- » razumevanje bistva sporočila,
- » razumevanje glavnih poudarkov besedila,
- » razumevanje izbranih podatkov in podrobnosti,
- » prepoznavanje časovnega zaporedja dogodkov v besedilu,
- » zmožnost uporabe strategij sprejemanja (sklepanja, parafraziranja, povzemanja).

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

- : razvija bralno razumevanje pisnih besedil z znanimi vsebinami,
- : razvija in uporablja bralne strategije za razumevanje, analiziranje in vrednotenje raznolikih besedil. Redno bere,

SC (1.1.4.1)

I: *razvija bralno razumevanje krajših, avtentičnih umetnostnih besedil, ki vsebujejo večje število neznanih elementov in vzpostavlja odnos do italijanske kulture, umetnosti.*

SC (1.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARD ZNANJA	STANDARD ZNANJA
<ul style="list-style-type: none"> • izlušči glavne točke v preprostih besedilih z znano vsebino (npr. opis ljudi, krajev, vsakdanjega življenja, športa), • poišče specifične predvidljive podatke v preprostih vsakdanjih besedilih, npr. oglasih, letakih, jedilnih listih, voznih redih. 	<ul style="list-style-type: none"> • razbere splošne in specifične podatke v kratkih, enostavnih in konkretnih besedilih z znano vsebino (opis ljudi, krajev, vsakdanje življenje, šport itn.). Besedila so napisana v jeziku, v katerem prevladujejo pogosti vsakdanji izrazi.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dejavnosti bralnega razumevanja usposabljaajo učenca za branje in razumevanje različnih zvrsti izvirnega besedila. Učiteljeva naloga je posredovati različne bralne strategije, na podlagi katerih učenec razume prebrano besedilo po pomenskih sklopih.

Učenec izbira različne bralne strategije na podlagi načrtovanega cilja:

- » preleti besedilo ter ga uvrsti glede na namen in uporabnost,
- » prebere besedilo, da izlušči temeljno sporočilo,
- » prebere posamezne sklope besed in jih združuje v smiselne celote,
- » prebere besedilo, da razume podrobnosti,
- » natančneje prebere dele besedila, da poišče podrobne podatke,

- » interpretira besedilo (razvija kritično razmišljanje).

Zapisana besedila za razvijanje bralnega razumevanja so kratka (2–3 odstavki) neumetnostna in umetnostna besedila, besedila so prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana, napisana v standardni različici italijanščine, s konkretno vsebino, pogosto rabljenim besediščem in preprostimi slovničnimi strukturami.

Primerna besedila so lahko razlage in navodila za razredne in druge dejavnosti, dialogi, opisi (dogajanj, oseb, živali, stvari, prostora, kraja), priložnostna besedila (čestitka, voščilo, vabilo, razglednica), obvestila, pesmi (poezija, petje), osebna pisma, pravila, navodila (za uporabo preprostih naprav ali izdelavo stvari), pravljice, programi prireditev, recepti, reklamna sporočila, risanke, šale, televizijski in radijski sporedi, urniki, zgodbe, basni, filmi.

Dejavnosti pri bralnem razumevanju

Bralno razumevanje razvijamo v treh korakih.

Dejavnosti pred branjem besedil

Učitelj ima veliko možnosti, nekateri primeri pa so:

- » predstavi besedilo tako, da prikliče že usvojene sestavine podobnega besedila in besedišča,
- » obravnava besedilo v pogovoru z učenci in ga členi v miselni vzorec,
- » na različne načine posreduje ključne izraze besedila, lahko tudi v obliki testa izbirnega tipa,
- » spodbuja učence, da sami oblikujejo besedilo na podlagi ponazoril; ta so lahko vizualna (fotografije, risbe, sheme) ali označena z naslovi, podnaslovi,
- » posreduje slikovni material, povezan s tematiko besedila; učenci izražajo svoja občutja, vtise, napišejo zgodbo; posreduje poglobitve sestavine besedila v neurejenem stanju, učenec smiselno ureja posamezne dele besedila; posreduje skrajšano obliko besedila itd.,
- » umesti besedilo v kontekst,
- » prikliče vsebino podobnega besedila v materinščini,
- » oblikuje različice predlaganega besedila.

Dejavnosti med branjem

Učenec

- » izlušči pomen besedila iz sobesedila na podlagi sestave besed, prejšnjega znanja ali slik (dedukcija),
- » odgovarja na vprašanja izbirnega tipa (odgovori: pravilno/napačno) in na odprta vprašanja, ki ga usmerjajo k prepoznavanju sporočila in vodijo k sklepanju ter razvijajo njegovo jezikovno znanje in bogatijo njegove izkušnje,
- » povezuje slikovno gradivo, dele besedila v celoto,
- » ureja odstavke ali povedi v logičnem zaporedju, sestavine dialoga po vlogah,

- » dopolnjuje besedilo (razvija naslov v popolno poved, dopolnjuje povedi, vstavlja manjkajoče izraze v povedi ali manjkajoče povedi v besedilo, na podlagi podatkov v besedilu načrtuje zemljevid, popravlja napake, išče nasprotja v besedilu, rešuje križanke, dopolnjuje obrazce ...),
- » zapisuje oporne točke: vpisuje informacije v tabelo, izpisuje ključne besede, povedi, ugotavlja odnose in mnenja oseb ter različne načine njihovega izražanja,
- » primerja dve ali več besedil, išče nasprotja in skupne točke,
- » povezuje besedila med seboj: primerjava besedil v materinščini in prvem tujem jeziku, skrčene obnove, povezovanje slogovnih zvrsti (sinteza),
- » sprejema odločitve, rešuje probleme (ob prospektu načrtuje izlet),
- » prepozna besedilne vrste, teme, naslovnika, cilje besedila, posebne funkcije besedila (zahteva, zahvala), kohezivne elemente (vezniške besede), zaznava prehod v temi (koherenca) in slovnične strukture,
- » razume navodila (recept, opis poti, navodila za izdelavo),
- » interpretira navodila: recept, navodila za uporabo zdravila.

Dejavnosti po branju besedila

Te dejavnosti so namenjene preverjanju razumevanja prebranega besedila.

Spodbujajo učence k izražanju svojih vtisov, občutij, mnenj in odnosa do prebranega besedila. Predhodno obravnavana besedila so primerna tudi za naloge iz poznavanja in rabe jezika in utrjevanje besedišča. Nekaj primerov dejavnosti, ki jih učenec izvaja po branju besedila:

- » oblikovanje besedila ob danih ključnih besedah,
- » preoblikovanje besedilne vrste (dramatizacija besedila, intervju, podobno besedilo),
- » utemeljevanje lastnih razlag besedila v primerjavi s sošolčevimi,
- » uporaba besedila za vajo s slovničnimi strukturami (npr. iz sedanjika v preteklik).

Zapisana besedila za razvijanje bralnega razumevanja so kratka (2–3 odstavki), večinoma prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana, napisana v standardni različici italijanščine, s konkretno vsebino, pogosto rabljenim besediščem in preprostimi slovničnimi strukturami.

Vrste besedil so lahko razlage in navodila za razredne in druge dejavnosti, dialogi, opisi (dogajanj, oseb, živali, stvari, prostora, kraja), priložnostna besedila (čestitka, voščilo, vabilo, razglednica), obvestila, pesmi (poezija, petje), osebna pisma, pravila, navodila (za uporabo preprostih naprav ali izdelavo stvari), pravljice, programi prireditvev, recepti, reklamna sporočila, risanke, šale, televizijski in radijski sporedi, urniki, zgodbe, basni, filmi.

Z usvajanjem bralnih strategij, spoznavanjem različnih vrst besedil, učenec uresničuje skupne cilje s področja jezika: redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, ki jih analizira in vrednoti (1.1.4.1), istočasno vzpostavlja odnos do italijanske kulture, umetnosti (1.3.1.1). Pri usvajanju in uporabi bralnih strategij učenec izhaja iz že usvojenega znanja, pridobljenega pri pouku slovenščine in prvega tujega jezika.

 (1.1.4.1) (1.3.1.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Bralno razumevanje pisnih besedil učenec pokaže z govornim ali pisnim odzivom (lahko tudi v slovenščini).

Priporočeni načini izkazovanja znanja omogočajo čim večjo raznolikost in avtentičnost oblik preverjanja in ocenjevanja. Učencu se omogoči, da z možnostjo izbire različnih dejavnosti, pokaže svoje razumevanje z raznolikimi izdelki.

Priporočene dejavnosti:

- » reševanje nalog (naloge povezovanja, razvrščanja, vstavljanja, dopolnjevanja, opisovanja ipd.),
- » dramatizacija besedil,
- » risanje, grafični prikaz miselnih vzorcev, časovnega traku ipd.,
- » pretvorba besedila v drugo obliko (npr. menjava govorcev) ali v drugo besedilno vrsto (npr. zgodbo v dialog),
- » izdelava stripa (križanke) na podlagi besedila.

Primeri izdelkov:

- » raznolika pisna besedila (obnova, povzetek, izpis ključnih podatkov iz besedila, odgovori na vprašanja ipd.),
- » poustvarjalna besedila (intervju z osebo iz sprejetega besedila, nadaljevanje zgodbe, predstavitev oseb, pravljica/zgodba z mojim zaključkom itd.),
- » zvočni in videoposnetki govora (govorne predstavitve, govorni nastop),
- » dramatizacija,
- » poustvarjalna besedila (intervju z osebo iz sprejetega besedila, nadaljevanje zgodbe, predstavitev oseb, narobe pravljica/zgodbe itd.),
- » izdelki nastali na podlagi prebranega besedila (strip, slikanica, križanka, plakat, zgibanka, oglas, slovarček, intervju z osebo iz besedila, predstavitev posameznih delov besedila z drugačnim zapisom, besedilo iz druge perspektive (druge osebe, drugi čas ali kraj), zvočna ali video uprizoritev besedila, pismo avtorju ipd.).

OPISNI KRITERIJI

Preverjanje bralnega razumevanja temelji na preverjanju razumevanja bistva besedila, znanja poiskati določene informacije, znanja slediti dogajanju, znanja pravilne uporabe bralnih strategij.

Učenec

- » prepozna vrsto besedila,

- » prepozna bistvo sporočila v besedilu,
- » razume osnovno besedišče na izbrano temo,
- » sledi dogajanju v besedilu,
- » poišče določene podatke.

Pisna besedila so kratka in preprosta, pisana v preprostem jeziku z osnovnimi slovničnimi strukturami, osnovnim besediščem in konkretno vsebino.

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tvorjenje vključuje ustno in pisno izražanje. Pri tej temi gre za produkcijo govornih besedil, ki so namenjena enemu ali več poslušalcem, in pisnih besedil, znanemu ali neznanemu naslovniku.

Učenec svojo govorno zmožnost razvija pri glasnem branju, poročanju, opisovanju, razlaganju, pripovedovanju, igri vlog, spontanem govorjenju, petju, izražanju stališč.

Učenčeva pisna zmožnost se kaže pri tvorbi raznovrstnih besedilnih vrst (opisovalnih, pripovedovalnih, razlagalnih, obveščevalnih, utemeljevalnih) in se tako kot govorna razvija stopenjsko od povezovanja posameznih besed v povedi, preko preprostih do kompleksnejših besedil.

Ob koncu osnovnošolskega izobraževanja učenec obvlada večino govornih in pisnih sporočanskih položajev, če je tema znana in vezana na njegovo interesno področje. Ustno in pisno obvlada večino besedilnih vrst. Njegovo pisno in ustno izražanje je kljub slovničnim in leksikalnim napakam razumljivo in sporočilno ustrezno.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Tvorbne strategije

Načrtovanje

Učenec priključuje v spomin ustrezen niz fraz iz svojega repertoarja.

Nadomeščanje

S kazanjem zna izraziti, kaj misli.

Ob uporabi neustrezne besede iz svojega repertoarja zna z gestikulacijo pojasniti, kaj misli.

(Samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje

Učenec zna popraviti svoje napake in spodrseljaje, če se jih zaveda.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Pri razvijanju tvorjenja je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, interakcije, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti. Učitelj naj okvirno in smiselno sledi preglednici jezikovnih struktur in besedišča po ravneh (CILS (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0tc1b89>)).

Pri razvijanju zmožnosti tvorjenja učenec spoznava različne vrste besedil ter prične razvijati digitalne kompetence. Učenec se ustno in pisno izraža v različnih besedilnih vrstah ((SC (1.1.1.1))). Pri pripravi ustnih in pisnih besedil učenec razvija digitalne kompetence z uporabo podatkov, informacij in vsebin v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja ((SC (4.1.1.1))), pridobljene informacije in podatke analizira, primerja in kritično vrednoti ((SC (4.1.2.1))). Učitelj se samostojno odloči, kako bo predstavil določeno digitalno kompetenco (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrqn>) in s katerimi dejavnostmi bo pomagal učencem, da jo razvijejo. V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje ((SC (1.3.4.2))), spoznava lastne interese, svoja močna in šibka področja ((SC (3.1.3.1))), v procesu razvijanja zmožnosti pisnega izražanja v različnih besedilnih vrstah učenci presojujejo uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznajo priložnosti za nadaljnje učenje ((SC (5.3.5.2))).

SC (1.1.1.1) SC (1.3.4.2) SC (3.1.3.1) SC (4.1.1.1) SC (4.1.2.1) SC (5.3.5.2)

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

O: razvija ustno izražanje tako, da opisuje ali predstavlja sebe, ljudi, kraje, lastnino, vsakdanje značilnosti svojega življenja, pri čemer uporablja preproste besede ter kratke preproste fraze in stavke,

SC (1.1.1.1)

O: razvija in uporablja strategije tvorjenja. V procesu razvijanja strategij presojuje uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje. Med pripravo na ustno tvorjenje besedil izbira ustrezne vire glede na komunikacijsko situacijo. Gradiva v digitalnem okolju predhodno analizira, primerja in vrednoti njihovo verodostojnost.

SC (4.1.1.1 | 4.1.2.1 | 5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARD ZNANJA

- tvori opise s preprostimi frazami in povedmi, ki jih poveže v enostavno zaporedje. Poda preproste informacije in napotke in izrazi svoje mnenje,
- posreduje/poda osnovno predstavitev obravnavane vsebine, povezane z njegovim vsakdanjim življenjem ter odgovori na preprosta vprašanja, povezana s predstavitvijo.

STANDARD ZNANJA

- razmeroma jasno in tekoče govori o različnih vsebinah, ki so bile obravnavane pri pouku, vodeno pripoveduje zgodbo ali povzame vsebino besedil.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj načrtuje dejavnosti za razvijanje ustnega izražanja. V pripravi na pouk skrbno pripravi gradivo (na primer vsebinski sklop, iztočnice), določi cilje, ki naj bi jih učenec dosegel v okviru različnih dejavnosti, ter umesti dejavnost ustnega izražanja v učni proces ali jo predvidi kot samostojno (ali projektno) nalogo.

Dejavnosti so vodene, mestoma z oporo. Učenec se sporazumeva v živo, s pomočjo telefona in drugih naprav ali spletnih aplikacij (spletna interakcija).

Sporazumevalne dejavnosti so krajše in tudi daljše kot npr. situacijski razgovor (razredna komunikacija z učiteljem in sošolci, naročanje in kupovanje izdelkov), sodelovanje v dvo ali več govornih situacijah po vnaprej pripravljenem vzorcu, sodelovanje v razpravah, izmenjavi mnenj o npr. filmu.

Pri vodenju dejavnosti tvorjenja ustnega izražanja (delo v dvojicah, v skupini) učitelj:

- » skrbi za sproščeno, prijateljsko ozračje in spodbuja sodelovanje med učenci,
- » usklajuje zahtevnost naloge z individualnimi oziroma skupinskimi potrebami učencev,
- » izmenjuje dejavnosti in skrbi za pestrost pouka,
- » diferencira naloge in jih individualizira,
- » spodbuja glasno branje, nastopanje pred sošolci in podaja povratno informacijo,
- » spodbuja samovrednotenje dosežkov in samostojno popravljanje napak,

Pri tej temi gre za produkcijo govornih besedil, ki so namenjena enemu ali več poslušalcem. Z različnimi dejavnostmi učenec razvija govorne veščine. Učenci skozi dejavnosti izboljšujejo tekočnost, izgovor in intonacijo. Skozi dejavnosti se učijo strukturirati svoja mnenja in ideje. Razvijajo sposobnost, da se predstavijo na jasn in jedrnat način.

Učenec svojo govorno zmožnost razvija pri glasnem branju, poročanju, opisovanju, razlaganju, pripovedovanju, igri vlog, spontanem govornem, petju, izražanju stališč. Učenci naj uporabljajo pripomočke, kot so zapiski ali predstavitev, vendar se jih spodbuja, da se ne zanašajo preveč nanje.

Pri razvijanju zmožnosti tvorjenja učenec spoznava različne vrste besedil ter prične razvijati digitalne kompetence. Učenec se ustno in pisno izraža v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1). Pri pripravi ustnih besedil si pomaga z uporabo digitalnih virov in tako razvija lastno digitalno kompetentnost. Za lažje načrtovanje dejavnosti za razvoj digitalne kompetence brskanja, iskanja in filtriranja podatkov, informacij in vsebin gl. DigComp 2.2, kjer so opisi znanj, spretnosti in stališč za vključeno digitalno kompetenco 1.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrrqn>) (4.1.1.1). Za načrtovanje dejavnosti za razvijanje digitalne kompetence analiziranja, primerjanja in vrednotenja verodostojnosti in zanesljivosti podatkov in informacij v digitalnih okoljih gl. digitalno kompetenco 1.2 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f2l5v89>) (4.1.2.1).

SC (1.1.1.1) SC (4.1.1.1) SC (4.1.2.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci lahko znanje in spretnosti ustnega izražanja izkazujejo na različne načine: kratke predstavitve, govorni nastopi, lastni videoposnetki, opisovanje slikovnih iztočnic. Vsebina mora biti znana in povezana z učenčevim vsakdanjim življenjem.

Besedila in okoliščine: naloge so vodene s slikovno in besedno podporo, odziv učenca je lahko pripravljen tudi vnaprej.

Sporočanjske dejavnosti: poimenovanje, opis (npr. opiše sebe, svojo družino, okolico, vsakodnevna opravila), tvorjenje navodil, pojasnjevanje (npr. tabele, grafi), argumentiranje.

Primerne naloge:

- » predstavitev sebe,
- » opisovanje predmeta ali slike,
- » pripovedovanje kratke zgodbe, o preprostem dogodku,
- » vprašanje in odgovor o znani temi,
- » pojasnjevanje navodil, grafov.

OPISNI KRITERIJI

Pri opisnih kriterijev upoštevamo:

- » gladkost govora,
- » samostojnost in jasnost izražanja misli,
- » ustvarjalnost in iznajdljivost v novih situacijah,
- » ustreznost glede na sporočilni namen,
- » bogastvo in ustrezno rabo besedišča,
- » izgovorjavo,
- » slovnično pravilnost,
- » zgradbo stavka (besedni red).

Primer opisnih kriterijev:

obseg besedišča (učenec uporablja preproste stavčne strukture z naučenimi izrazi, skupinami besed, kretenj in ustaljenimi vzorci, da se sporazume v preprostih vsakodnevnih situacijah), jezikovno pravilnost (nekatero preproste strukture uporablja pravilno, vendar še dela napake), tekočnost (razumljivo se izraža z zelo kratkimi izjavami, v katerih so očitni premori, napake in preoblikovanje izraženega), tekočnost (razumljivo se izraža z zelo kratkimi izjavami, v katerih so očitni premori, napake in preoblikovanje izraženega), koherentnost (povezati zna skupine besed s preprostimi vezniki, kot so "in", "ampak", "ker") in fonologija (izgovorjava je na splošno

dovolj jasna, da je razumljiva, močan je vpliv drugega jezika/ jezikov, ki jih govori; izgovorjava znanih besed je jasna).

Za podrobnejše opisnike na ravneh A1 in A2 gl. Sporazumevalne jezikovne zmožnosti.

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

O: razvija pisno izražanje s tvorjenjem kratkih, vodenih ali samostojnih besedil, ki se nanašajo na znane obravnavane teme,

SC (1.1.1.1)

O: spoznava in uporablja tvorbnne strategije za načrtovanje, samonadzorovanje in samopopravljanje. Pri pripravi besedil lahko uporablja gradivo v digitalnem okolju. Gradivo analizira, primerja in vrednoti njegovo verodostojnost,

SC (4.1.1.1 | 4.1.2.1)

O: pisno izražanje uporablja za presojanje osnovnih dejanj, ki so potrebna za doseganje trajnostne prihodnosti.

SC (2.3.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARD ZNANJA

- v zelo preprostem jeziku in z osnovnimi besedami tvori enostavčne povedi o temah, ki so mu znane. Napiše preprosto zgodbo, poda zelo kratek osnovni opis dogodka.

STANDARD ZNANJA

- tvori preprosta besedila o znanih temah, stavke povezuje s povezovalci, kot so 'in', 'ker' ali 'potem'. Opisati zna vsakdanje vidike svojega okolja (npr. opiše ljudi, kraje, dogodke).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za razvijanje pisnega izražanja naj ima učenec na razpolago čim več raznolikih besedil na ravneh A1 in A2. Besedila naj bodo kratka in enostavna, pisana v preprostem jeziku in s konkretno, učencu znano vsebino. Dejavnosti za pisanje so večinoma vodene.

Učenec na začetni ravni A1 tvori kratka opisovalna besedila, sestavljena iz enostavnih povedi in povezana z osnovnimi vezniki. Kasneje, na ravni A2, postopoma preide na pisanje nekoliko daljših in zahtevnejših opisovalnih in pripovedovalnih besedil.

Pri razvijanju pisnega izražanja učenec tvori svoje besedilo na podlagi vzorca (vzorcev) besedil(a), ki ga prilagodi glede na svoje potrebe. Na višji zahtevnostni ravni učenec prosto tvori besedilo brez iztočnic oziroma navodil. V vseh primerih naj prejme povratno informacijo in evalvacijo na napisano besedilo, na ta način učenec dobi priložnost izboljšati svoje besedilo.

Primeri dejavnosti za razvijanje pisnega izražanja:

- » *pisanje povedi in sestavljanje kratkega besedila*, npr. niz stavkov uredijo/povežejo v smiselno besedilo. Učenca pri tem navajamo na ustrezno izbiro besedišča, upoštevanje pravopisnih posebnosti in pravilnost jezikovne rabe.
- » *dopolnjevanje besedila*, npr. v besedilo z daljšimi vrzelmi (manjka začetek besedila, konec besedila, nek vmesni del besedila) učenec vpiše manjkajoče vsebine in tako soustvarja zgodbo oz. končno besedilo.
- » *pisanje po preučitvi vzorcev besedil*, npr. učenec prejme en ali več vzorcev besedila in nato napiše svojega (npr. opis vsakdana, predstavitev hobija).

Pri razvijanju pisnega tvorjenja učenec med ostalim pogloblja tudi sporazumevalne jezikovne zmožnosti, ki vključuje tudi pravopisno zmožnost (npr. rabo velike začetnice, pravilnost zapisa). (Glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti).

Dejavnosti pred, med in po pisnem izražanju:

Priprava na pisno izražanje:

1. priprava na pisno izražanje:

- » viharjenje možganov, zbiranje idej, osvetlitev ključnih podatkov, ki so povezani z namenom pisnega izražanja,
- » premislek o ustreznem strukturiranju besedila, besedišču (npr. register), slovničnih strukturah, obliki (elementih zgradbe) in slogu pisanja,
- » izdelava zasnove/koncepta pisnega izdelka,

2. tvorjenje pisnega izdelka:

- » ustvarjanje pisnega izdelka z ustrezno izbiro besedišča, slovničnih struktur, elementov zgradbe glede na vsebino pisnega sestavka,

3. pregled pisnega izdelka:

- » pregled rabe besedišča, popravljanje pravopisnih napak, pregled rabe jezikovnih struktur, elementov zgradbe,
- » pregled vsebinske doslednosti, jasnosti, ustreznosti utemeljitev itd.

Pri pripravi pisnih besedil si učenec po potrebi pomaga z uporabo digitalnih virov in tako razvija lastno digitalno kompetentnost. Za lažje načrtovanje dejavnosti za razvoj digitalne kompetence brskanja, iskanja in filtriranja podatkov, informacij in vsebin priporočamo referenčni okvir DigComp 2.2, kjer so opisi znanj, spretnosti in stališč za vključeno digitalno kompetenco 1.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qdfrqan>) (4.1.1.1).

Za načrtovanje dejavnosti za razvijanje digitalne kompetence analiziranja, primerjanja in vrednotenja verodostojnosti in zanesljivosti podatkov in informacij v digitalnih okoljih priporočamo referenčni okvir DigComp 2.2, kjer so opisi znanj, spretnosti in stališč za vključeno digitalno kompetenco (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f2l5v89>) 1.2 (4.1.2.1).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci lahko znanje in spretnosti pisnega izražanja izkazujejo preko pisanja različnih besedilnih vrst, pri čemer učitelj vrednoti njihove pisne izdelke.

Učenec tvori preprosta pisna besedila, kot so opis osebe, predmeta, dogodka, predstavitev obravnavane teme, navodilo, pojasnilo, obrazec, vabilo, zahvala, opravičilo, voščilnica, pismo, razglednica, e-sporočilo, preprosta zgodba.

OPISNI KRITERIJI

Učenec piše preprosta povezana besedila o znanih temah in temah s svojega interesnega področja. Besedila so razumljiva, občasno vsebujejo nerazumljiv izraz, ki prekine tok branja. Pri vrednotenju pisnega izražanja upoštevamo:

- » vsebino in sporočilnost (vsebinska ustreznost glede na dano nalogo, jasnost namena besedila oz. sporočila),
- » jezikovni razpon (bogastvo in ustrezno rabo besedišča, ustreznost glede na sporočilni namen, ustvarjalnost in iznajdljivost v novih situacijah),
- » kohezivnost (smiselno povezovanje besed in fraz v preprosto besedilo),
- » pravopis,
- » jezikovno pravilnost (slovnično pravilnost in pravopis).

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec pri dejavnostih interakcije razvija zmožnost neposrednega sporazumevanja med dvema ali več osebami, kar poteka ustno, pisno in spletno. Pri tem uporablja interakcijske strategije, kot so prevzemanje vloge govorca (menjava vlog), sodelovanje v pogovoru ter preverjanje razumevanja. Interakcija je koncept, ki vključuje tako sprejemanje kot tudi tvorjenje in je nadgradnja le-teh. Osredotoča se na več vidikov, pri čemer je najbolj temeljni razumevanje sogovorca, brez česar komunikacija ni možna.

Učenec ustno, pisno in spletno izmenjuje informacije s sogovornikom oz. sogovorniki (kratki dialogi, pogovori o znanih vsebinah, telefonski pogovori oz. videoklici), pridobiva storitve in dobrine (dialogi za naročanje, nakupovanje) ter si dopisuje z drugimi (npr. napiše SMS, voščilnico, e-sporočilo, prijavo, izpolni preproste obrazce za zasebne ali uradne namene). V okviru pisne in spletne interakcije se zna vključiti v osnovno družabno interakcijo, pri čemer izrazi, kako se počuti, kaj počne ali kaj potrebuje, se na komentarje odzove z zahvalo, opravičilom ali odgovori na vprašanja, upošteva preprosta navodila in s pomočjo spodbudnega sogovorca sodeluje pri skupnem opraviilu.

Interakcija je lahko družbeno, formalni pogovor ali neformalna razprava s prijatelji. V vsakem primeru gre za ciljno usmerjeno sodelovanje in/ali izmenjavo informacij v resničnem in/ali digitalnem svetu. Poleg sprejemanja in tvorjenja se interakcija dotika še drugih zmožnosti, npr. posredovanja in sporazumevalne jezikovne zmožnosti, ki obsega jezikovno, sociolingvistično in pragmatično zmožnost.

Ob koncu 3. VIO se učenec zna sporazumevati v preprostih in vsakodnevnih situacijah ter rutinskih opravilih (pridobivanje in izmenjava informacij, dobrin in storitev). Interakcija je počasna, jasna in vsebuje najosnovnejše fraze.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri interakciji imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo, v večini situacij se dopuščajo napake in nejasnosti, v pomoč je kontekst. Uspešna interakcija med drugim zahteva potrebo po preverjanju, ali je bilo sporočilo pravilno razumljeno, zmožnost preoblikovanja, da se olajša razumevanje in odpravijo nesporazumi ter zmožnost spoprijemanja s čustvenimi odzivi.

Področje interakcije ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, tvorjenja, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

Pri razvijanju interakcijske zmožnosti učenec uporablja spoštljivo, nenasilno (1.1.5.1) in učinkovito komunikacijo (5.2.4.3), sodeluje z različnimi posamezniki in skupinami (5.3.4.1) in pri tem aktivno uporablja svoje znanje (5.3.5.3). Z uporabo različnih digitalnih tehnologij razvija zmožnost spletne interakcije (4.2.1.1

(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mawqrf>) ter pri tem prilagaja svoje sporazumevanje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini (4.2.5.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/ueqzeb>)).

SC (1.1.5.1) SC (4.2.1.1) SC (4.2.5.1) SC (5.2.4.3) SC (5.3.4.1) SC (5.3.5.3)

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Interakcija je ključni element pri učenju jezika, saj omogoča učencem aktivno uporabo jezika v različnih situacijah in kontekstih. Pri tem imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo, saj kontekst pogosto pomaga pri razumevanju. Dopuščajo se napake in nejasnosti, uspešna interakcija pa zahteva preverjanje razumevanja, preoblikovanje sporočil za odpravo nesporazumov in spoprijemanje s čustvenimi odzivi.

Učenci razvijajo zmožnosti za različne oblike ustne interakcije, kot so družabni pogovori, neformalni pogovori. Pomembne so tudi ciljno usmerjene aktivnosti, kot so vzpostavljanje komunikacije, usmerjanje pogovora, pridobivanje informacij ter izvajanje intervjuja. Učitelj naj spodbuja praktično uporabo jezika preko vsakodnevne šolske interakcije, simulacij, iger vlog in na strokovnih ekskurzijah, izmenjavah. Učenci naj preverjajo razumevanje, prilagajajo svoja sporočila in se učijo ravnanja s čustvenimi odzivi. Pomembno je ustvariti podporno okolje, kjer se učenci počutijo varne pri izražanju, tudi če delajo napake. Digitalna orodja so lahko dodatna podpora za učinkovito razvijanje komunikacijskih veščin.

Pri razvoju interakcijskih spretnosti je pomembno, da učenec sprašuje in odgovarja na vprašanja, se besedno in nebesedno odziva na iztočnice (npr. vprašanja, navodila, pozivi), sodeluje v vnaprej naučenih in tudi spontanah dialogih, sodeluje pri dramatizacijah, kjer učenci vadijo vnaprej naučene dialoge, nebesedno komunikacijo, krepijo samozavest in druge veščine in lastnosti.

Učitelj načrtuje postopke dejavnosti ustne interakcije. V pripravi na pouk skrbno pripravi gradivo (npr. vsebinski sklop, iztočnice), določi cilje, ki naj bi jih učenec dosegel v okviru različnih dejavnosti, ter umesti dejavnost v učni proces ali jo predvidi kot samostojno (ali projektno) nalogo.

Najpogostejše oblike interakcijskih dejavnosti so dialog, pretvarjanje in vživljanje v umišljen svet (simulacije) ter igre vlog. Igre vlog vključujejo izmenjavo informacij, učenci izvajajo dejavnosti pretvarjanja v izmišljeni ali resnični situaciji.

Projektno delo zadovoljuje potrebe po socialnih oblikah dela. Učenci izvajajo naloge s pomočjo svojega predznanja, izkušenj in miselnih procesov. V okviru projektnega dela urijo zmožnosti, saj se pogovarjajo, poslušajo drug drugega, pridobivajo informacije, pripravljajo poročila in predstavijo rezultate. Učitelj ima vlogo koordinatorja.

Prednosti projektnega dela so predvsem samoorganizacija postopkov pri pridobivanju znanj, samovrednotenje ciljev in standardov, razvijanje strpnega odnosa do sošolcev in spodbujanje izkušenjskega učenja. S projektnim delom povezujemo tudi druge zahtevnejše oblike učenja, kot so seminarsko delo, razprava in samostojno poročanje. Okolje naj bo podporno, da se učenci počutijo varne pri izražanju, tudi če delajo napake. Digitalna orodja so lahko dodatna podpora za učinkovito razvijanje komunikacijskih veščin.

Učenec razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1), razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo (1.1.5.1), sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah (4.2.1.1

(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f215v89>)). Razvija spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov (5.2.4.3).

SC (1.1.1.1) SC (1.1.5.1) SC (4.2.1.1) SC (5.2.4.3)

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

O: razvija ustno interakcijo za osnovno sodelovanje v znanih, predvidljivih situacijah, ki se nanašajo na njegove neposredne potrebe in vsakdanje zadeve. Pri tem razvija tudi potrebne osnovne strategije ustne interakcije na zasebni in šolski ravni. Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge,

SC (1.1.5.1 | 3.3.2.1)

O: uporabi preproste interakcijske strategije. Razvija spretnosti za učinkovito komunikacijo in sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami v spoštljivi in nenasilni komunikaciji,

SC (1.1.5.1 | 5.2.4.3 | 5.3.4.1)

I: se sporazumeva v italijanščini v vsakdanjih okoliščinah tudi izven učilnice, npr. na strokovni ekskurziji ali pri sodelovanju v mednarodnem projektu. Z udeleženci se sporazumeva v živo ali preko spleta ter aktivno uporablja pri pouku pridobljeno znanje v novih avtentičnih situacijah, predlaga ustvarjalne in inovativne ideje, rešitve. Aktivno in angažirano sodeluje z drugimi.

SC (5.3.5.3 | 2.3.3.1 | 2.4.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARD ZNANJA

- na preprost način izmenjuje najbolj osnovne informacije o različnih osebah in dogodkih (npr. čas, navodila za pot, barve, izrazi svoje počutje, opiše svojo družino in šolo o drugih vsakdanjih temah),
- sprašuje o osnovnih informacijah, tvori enostavne informacije o vsakdanjih temah (npr. učenje, počutje, prosti čas, športne aktivnosti in hrana),
- s poznano osebo se po telefonu, s pomočjo naučenih osnovnih jezikovnih izrazov, dogovori za vsakdanjo aktivnost (npr. skupno preživljanje prostega časa).

STANDARD ZNANJA

- s preprostimi jezikovnimi in nejezikovnimi sredstvi izmenjuje temeljne informacije; s poznanimi osebami se s preprostimi jezikovnimi sredstvi pogovarja o vsakdanjih temah (npr. v pogovoru opiše svojo družino, se pogovori o svoji šoli),
- sprašuje, odgovarja, izmenjuje misli in informacije povezane z učenjem, počutjem, prostim časom, okoljem, športnimi dejavnostmi in hrani ter se dogovori za srečanje, npr. s prijatelji,
- s poznano osebo se po telefonu dogovori za skupno aktivnost (npr. obisk kulturnega ali športnega dogodka) in pri tem uporablja relativno širok nabor ustaljenih jezikovnih izrazov.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Ustna interakcija je prevladujoči del komunikacije pri pouku drugega tujega jezika, zato je pomembno učencem omogočiti razvijanje zmožnosti in veščin interakcije v različnih kontekstih. Učence spodbujamo k spontanosti in tekočnosti komunikacije, četudi z omejenim besediščem. Sodelujejo naj v čim bolj realističnih situacijah (npr. simulacija dialogov, intervjuji, igra vlog, pogovor, debata), ki jih bodo srečevali v resničnem življenju. Učitelj naj uporablja različne oblike dela (npr. delo v paru, skupinsko delo, frontalna komunikacija) in s tem omogoči, da učenci urijo interakcijo z različnimi sogovorci (5.3.4.1). Poudarek naj bo na funkcionalni rabi jezika. Aktivnosti naj prehajajo od preprostih do kompleksnejših. Priporočene so naloge, kjer morajo učenci skupaj doseči cilj (npr. dogovor o nakupu darila), kar spodbuja aktivno poslušanje in učinkovito izražanje. Učitelj naj spodbuja spontani govor in pozitiven odnos do napak. Učencem ponudi strategije za premagovanje komunikacijskih ovir (npr. parafraziranje, uporaba gest, vprašanja za pojasnilo). Hkrati lahko uvaja kulturno specifične izraze, nebesedno komunikacijo in vpljudnostne fraze, ki učencem omogočajo razvijanje medkulturne občutljivosti in naravnejšo komunikacijo.

Učenci dejavnosti ustne interakcije uporabljajo tudi v avtentičnih okoliščinah, kot npr. pri pouku izven učilnic, v svojem kraju, na strokovnih ekskurzijah, izmenjavah ali mednarodnih projektih. Pri tem izrabijo priložnosti, da aktivno uporabljajo pri pouku pridobljeno znanje drugega tujega jezika (5.3.5.3). V mednarodnem sodelovanju se aktivno povezuje z drugimi deležniki v prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost. Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov trajnostnosti uporabljajo in povezujejo znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlagajo ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve. (2.4.2.1) in (2.3.3.1).

SC (2.4.2.1) SC (2.3.3.1) SC (5.3.4.1) SC (5.3.5.3)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec svoje znanje s področja ustne interakcije izkazuje na različne načine:

- » simulacija pogovora (o različnih temah in v različnih situacijah),
- » opravi dialog s sošolcem in/ali drugimi osebami (npr. s pomočjo kartic za igranje dialoga). Vsebino dialoga na kratko ustno predstavi,
- » s pomočjo urnika, preglednice svojih aktivnosti izrazi čas s frazami in se dogovori za vsakdanjo aktivnost (telefonski pogovor v paru),
- » opravi nakup in naroči hrano in pijačo (igra vlog).

Pogovor poteka v živo, lahko je tudi posnet v obliki avdio ali video posnetka. Navodila so glede na jezikovno raven učencev različno zahtevna.

Učiteljeva povratna informacija naj bo osredotočena na spodbujanje sodelovanja v interakciji in tekočnosti, kasneje na pravilnost in ustreznost, pri čemer imajo učenci dovolj časa za refleksijo in izboljšave.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

Sodelovanje v ustni interakciji: s sogovornikom si lahko izmenjuje informacije o znanih temah v predvidljivih vsakdanjih situacijah. Redko razume dovolj, da bi pogovor usmerjal po svoji volji.

Razumljivost in tekočnost govora: izraža se razumljivo, s kratkimi izjavami. V pogovoru nastajajo krajši premori. Intonacija, izgovorjava in naglas so slabi, vendar je sporočilnost jasna.

Besedišče in jezik: uporablja naučene fraze na obravnavano temo in besedišče in obravnavane jezikovne strukture (A1 – sedanjik, A2 – preteklik).

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: aktivno sodeluje v sinhroni in asinhroni pisni komunikaciji in pri tem aktivno sooblikuje različne vrste besedil namenjeni pisni interakciji (npr. osebna pisma, sporočila),

○: uporablja preproste interakcijske strategije in zmožnosti za učinkovito komunikacijo. Za učinkovito interakcijo išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih, ter izboljšuje osebne strategije iskanja.

SC (4.1.1.1 | 5.2.4.3)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARD ZNANJA

- v pisni komunikaciji izpolni preproste obrazce z osnovnimi osebnimi podatki.

STANDARD ZNANJA

- osnovne osebne podatke posreduje v kratkih preprostih pisnih sporočilih ali obrazcih.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pisna interakcija je spretnost, ki jo pri učencih razvijamo postopoma. Vključuje različne dejavnosti, kot so izmenjava sporočil, dopisovanje in izpolnjevanje obrazcev, ki lahko potekajo tudi preko elektronskih medijev. Učitelj sistematično nadgrajuje spretnosti pisanja in pisnega sporazumevanja, pri čemer upošteva, da učenci potrebujejo različne stopnje podpore. Besedilne vrste vključujejo sporočila, povabila na dogodek, opravičila, oglase, pisma in voščila. Učenec lahko pisno interakcijo izkazuje na različne načine, kot so simulacija pisne interakcije, medsebojna izmenjava informacij s sošolcem in/ali drugimi osebami, izpolnjevanje obrazcev z osebnimi podatki ter pisanje razglednic, SMS-ov, voščilnic, zahval/opravičil in e-sporočil. Prav tako lahko učenec s pomočjo urnika ali preglednice svojih aktivnosti izrazi čas s frazami in se dogovori za vsakdanjo aktivnost preko elektronskega ali SMS sporočila.

Učenec razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (1.1.1.1), razvija in uporablja interakcijske strategije, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih, ter izboljšuje osebne strategije iskanja (4.1.1.1.). Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo (5.2.4.3).

SC (1.1.1.1) SC (4.1.1.1) SC (5.2.4.3)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Načini izkazovanja znanja (vrednotenje in ocenjevanje v didaktičnih priporočilih)

- » Simulacija pisne interakcije.
- » Opravi medsebojno izmenjavo informacij s sošolcem in/ali drugimi osebami, izpolni obrazec z osebnimi podatki, napiše razglednico, SMS, voščilnico, zahvalo/opravičilo, e-sporočilo.
- » Učenec s pomočjo urnika, preglednice svojih aktivnosti izrazi čas s frazami in se dogovori za vsakdanjo aktivnost (elektronsko ali sms sporočilo v dvojici).

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » sodelovanje v pisni interakciji: z dopisovalcem si lahko izmenjuje informacije o znanih temah v predvidljivih vsakdanjih situacijah,
- » razumljivost zapisa: zapisuje razumljivo, s kratkimi izjavami,
- » besedišče in jezik: uporablja naučene fraze na obravnavano temo in besedišče in obravnavane jezikovne strukture. Jezik je podoben govornemu.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

O: s pomočjo interakcijskih strategij razvija zmožnost sporazumevanja v različnih spletnih okoljih, s pomočjo spletnih prevajalnikov in spletnih orodij, soustvarja vsebine z drugimi učenci in učitelji, uporablja ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.

SC (4.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

standardi znanja niso določeni.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Interakcija na spletu omogoča učencem stik z avtentično uporabo jezika, vključno z neformalnimi izrazi in komunikacijskimi vzorci, ki so pogosto uporabljeni v digitalnih kontekstih.

Spletno interakcijo učitelj spodbuja z različnimi dejavnostmi, npr. učenec lahko sodeluje v družabni spletni izmenjavi (npr. preprosto voščilo na virtualni čestitki), oblikuje spletne prispevke in komentarje in si ob tem si pomaga s spletnim prevajalnikom in drugimi viri.

Uporaba družbenih omrežij je vseprisotna, zato jih lahko smiselno uporabimo tudi pri pouku drugega tujega jezika npr. za pridobivanje povratnih informacij učencev, njihova vprašanja, dileme, komentarji itd.

Družbena omrežja in drugi viri omogočajo seznanjenost, sledenje, spremljanje aktualnih informacij ter njihov hiter pregled. Ob tem je treba učence opolnomočiti za kritično vrednotenje spletnih virov, podatkov, informacij in digitalnih vsebin. Besedilne vrste: komentarji v forumih v izobraževalnih e-okoljih, elektronsko sporočilo (praktično-sporazumevalno), videoposnetki (npr. objave, reklame).

Učenec razvija strategije spletnega sporazumevanja/interakcije pri čemer nadgrajuje uporabo spletnih orodij, ki mu omogočajo interakcijo in soustvarjanje skupne vsebine z drugimi učenci in učitelji. V spletni interakciji razvija razumevanje sporazumevalnega namena sogovorcev, prepoznavanje namena sporočila, prilagajanje odziva in prepoznavanje nesporazumov, prilagaja svoje vedenje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini (4.2.1.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mawqrwf>)), (4.2.5.1 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/uegzefb>)).

SC (4.2.1.1) **SC** (4.2.5.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Vrste pisnih besedil:

čestitke, prošnja, pohvale, zahvale, vabila, opravičila, komentarji, sms sporočila ...

Ustvarjanje preprostega profila na izmišljenem družbenem omrežju: učenec naj bi ustvaril preprost profil in ga dopolnil s svojimi osnovnimi podatki, kot so ime, priimek, slika in kratek opis.

Sodelovanje v preprosti spletni razpravi: učenec naj bi sodeloval v preprosti spletni razpravi na forumu ali v komentarjih na družbenem omrežju, npr. z odgovorom na vprašanje ali s kratkim komentarjem na objavljeno temo.

Pošiljanje in prejemanje kratkih sporočil: učenec naj bi poslal in prejel kratka sporočila prek e-pošte ali sporočil na družbenih omrežjih, npr. s pozdravom, zahvalo ali kratkim vprašanjem.

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema vsebuje tri skupine ciljev: posredovanje besedila, posredovanje pri sporazumevanju ter raznojezično in medkulturno zmožnost. Pri vseh treh učenec gradi mostove med jeziki, kulturami in ljudmi ter pomaga oblikovati ali prenesti pomen besedila, v okviru enega jezika ali iz enega jezika v drugega. Pri tem razvija zmožnost posredovanja vsebine besedila ali zmožnost posredovanja pri sporazumevanju ter upošteva sporazumevalne potrebe prejemnikov posredovane informacije. Učenec s posredovalnimi dejavnostmi spoznava in se uči uporabljati posredovalne strategije kot npr. strategije za prilagajanje jezika ali za poenostavitev besedila.

Z učenjem italijanščine kot drugega tujega jezika učenec razvija raznojezično in medkulturno zmožnost, se sporazumeva v več jezikih, izraža naklonjenost, odprtost ter spoštovanje do različnih jezikov in kultur. H gradnji sporazumevalne zmožnosti vsakega posameznika prispevata namreč znanje vseh jezikov in izkušnje s temi jeziki. Raznojezična zmožnost zajema repertoar vseh jezikov, ki jih posameznik zna in uporablja. Ta vključuje materni oz. prvi jezik ter ostale jezike in jezikovne različice.

Z razvijanjem medkulturne zmožnosti se učenec ozavešča o razumevanju „drugosti“, pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti ter o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe, tako v svojem ožjem okolju kot tudi širše.

Ob koncu 3. VIO zna učenec posredovati informacije, podane v jasnih, dobro strukturiranih informativnih besedilih o vsebinah, ki jih pozna, ga osebno zanimajo ali pa so aktualne, čeprav ima zaradi omejenega besedišča občasne težave pri izražanju. S strpno komunikacijo sodeluje z ljudmi iz drugih okolij.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

POSREDOVANJE

Pri posredovanju učenec ustvarja pogoje za uspešno sporazumevanje med ljudmi, pri katerih je sporazumevanje zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih razlogov oteženo ali onemogočeno. V vlogi jezikovnega posrednika pomaga ljudem pri neposrednem sporazumevanju ali pri razumevanju besedil. S posredovanjem ustvarja pogoje za sodelovanje ter soočanje s (kulturno) občutljivimi situacijami.

Posredovanje predstavlja pomoč pri oblikovanju ali prenosu pomena (besedila, gradiva) v okviru enega jezika ali enega načina (npr. ustnega izražanja), iz enega jezika v drugega (medjezikovno posredovanje) ali iz enega

načina v drugega (npr. iz pisnega v govorni jezik). Učenec zna pri pouku drugega tujega jezika posredovati drugi osebi bistvo govorenega ali pisnega besedila v predvidljivih vsakodnevnih situacijah v okviru enega jezika ali enega načina, iz enega jezika v drugega ali iz enega načina v drugega. Pri tem uporablja enostavne posredovalne strategije za pojasnjevanje pomena in lajšanje razumevanja, vključno s celotnim jezikovnim repertoarjem in ostalimi jezikovnimi viri.

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

Za razvijanje raznojezične in medkulture zmožnosti priporočamo povezovanje pouka slovenščine (madžarščine, italijanščine), tujih jezikov in ostalih predmetov. Pri usvajanju novega znanja izhajamo iz obstoječega znanja jezikov in kultur posameznega učenca. Učitelj v svoj pouk vključi čim več jezikov in kultur ter je zgled raznojezičnega in medkulturnega govorca.

Posredovalna, raznojezična in medkulturna zmožnost se pri pouku tujega jezika razvijajo in spremljajo, a ne ocenjujejo, saj so merljivi vidiki teh zmožnosti zajeti pri vrednotenju sprejemniške, interakcijske in tvorbnosti. Odnosni vidiki so nemerljivi oz. jih ne moremo ocenjevati (npr. odnos do drugega, strpnost, sočutje, radovednost, odprtost), zato tu ni navedenih standardov znanja.

Cilj učenja italijanščine kot drugega tujega jezika je postati govorec več jezikov in hkrati posrednik med več kulturami. Raznojezičnost je zmožnost posameznika, da se sporazumeva v več jezikih, izraža naklonjenost ter spoštovanje do različnih jezikov. Zajema repertoar vseh jezikov, ki jih posameznik zna in uporablja. Z učenjem drugih jezikov in spoznavanjem drugih kultur se učenec ozavešča o lastnem jeziku in kulturi, o tem, kako ga kultura in jezik(i) oblikujejo, kako se medsebojno prepletajo in razvijajo. Nauči se, kaj je vsem jezikom in kulturam skupnega ter kaj je kulturno pogojenega. Ozavešča se o pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti ter o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe oz. okolja, kjer živi ter širše.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Za razvijanje raznojezične in raznokulturne zmožnosti se pri pouku uporabljajo »**pluralistični pristopi k jezikom in kulturam**« (Candelier, in drugi, 2017, 14). To so didaktični pristopi, ki vključujejo in medsebojno povezujejo več jezikov in kultur. Izraz pluralistični (množinski) se uporablja zato, da se poudari **hkratno uporabo** več jezikov in kultur in tako loči od »edninskega« pristopa, kjer se upošteva le en jezik ali kultura. Poznamo štiri pluralistične pristope: medkulturni pristop, jezikovno prebujanje, medjezikovno razumevanje med sorodnimi jeziki ter integrirani didaktični pristop k različnim jezikom (Candelier, in drugi, 2017, 14). V praksi poučevanja se ti pristopi dejansko lahko tudi prepletajo.

Medkulturni pristop obravnava pojave, ki se nanašajo na eno ali več kulturnih območij in primerjavo med njimi. Osredotoča pa se tudi na razvijanje strategij v medkulturnih stikih.

Jezikovno prebujanje (ang. *awakening to languages*) vključuje razmeroma veliko število jezikov, tudi tistih, ki se jih v šoli ne poučuje. Prvotno je bil ta pristop namenjen uvajanju učencev na zgodnji stopnji v jezikovno raznolikost, uporablja pa se lahko tudi na višjih stopnjah. Pri nas je ta pristop znan iz projekta Vrata v jezike (Fidler, 2004).

Medjezikovno razumevanje med sorodnimi jeziki (ang. *intercomprehension*) je pristop, kjer gre za vzporedno primerjanje dveh ali več jezikov iz iste jezikovne družine (npr. germanske, slovanske, romanske). V ospredju so sprejemniške spretnosti, torej raven razumevanja in ne nujno aktivnega tvorjenja sorodnega jezika s pomočjo že znanega jezika.

Integrirani didaktični pristop k jezikom se usmerja v vzpostavljanje povezav med jeziki, ki se poučujejo na šoli z namenom njihovega lažjega usvajanja. Tako je prvi jezik oz. učni jezik izhodišče za učenje prvega tujega jezika, oba jezika pa za učenje drugega tujega jezika itn. Primer tega je učenje nemščine po angleščini (Hufeisen in Neuner, 2003). K temu pristopu prištevamo tudi medpredmetno povezovanje med nejezikovnim predmetom in tujim jezikom. Slednji pristop je poimenovan kot »vsebinsko in jezikovno integrirano učenje« ali CLIL (ang. *Content and Language Integrated Learning*), torej učenje nejezikovnih predmetov v tujem jeziku.

Za načrtovanje razvijanja raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo uporabo **Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam (ROPP)** (Candelier, in drugi, 2017). Ta vsebuje opisnike, razdeljene na tri področja: znanje (vêdenje), stališča in spretnosti (gl. seznam opisnikov v prilogi https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/ROPP_opisniki_V2.xlsx). Za podrobnejšo predstavitev ROPPA gl. Kač, 2022, za primere raznojezičnih in medkulturnih dejavnosti gl. *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse, 2021*, *Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT), 2022*, ter *Pedagoški forum ZRSŠ ob evropskem dnevu jezikov* (<http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/>).

POSREDOVANJE BESEDILA

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost jezikovnega posredovanja besedila: sogovorniku posreduje ključne besede, specifične informacije, glavno misel besedila. Pri tem uporablja jezikovno znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika in tujega jezika, kot tudi materni jezik. Zaveda se, da lahko različne jezike lahko opisujemo na podoben način: primerja jezike in razpozna podobnosti in razlike med njimi,

SC (1.1.3.2)

O: razvija strategije za posredovanje besedila: povzemanje, iskanje ključnih in specifičnih informacij, poenostavljanje, klešččenje besedila in sodelovanje v skupini.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

standardi znanja niso določeni.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri razvijanju zmožnosti posredovanja besedil učitelj omogoča uporabo celotnega jezikovnega repertoarja učenca, ki vključuje njegov prvi jezik, učni jezik, prvi tuji jezik in druge jezike, ki se jih v šoli ne poučuje (1.1.3.2). Posredovanje poteka med različnimi jeziki ali načini (ustno, pisno).

Dejavnosti za razvijanje posredovanja besedil:

Na ravni A1 učenec:

- » prenaša enostavne informacije, kot so čas, kraj in številke, iz enega jezika v drugega,
- » prenaša preprosta navodila za delo pri pouku iz tujega jezika v učni ali drug jezik,
- » obdeluje besedila, npr. prepisuje besedila v tujem jeziku in posreduje pomen preprostih fraz s pomočjo dvojezičnega slovarja.

Na ravni A2 učenec:

- » prenaša preproste predvidljive informacije iz kratkih, preprostih besedil, kot so napisi, obvestila, plakati in sporedi, iz enega jezika v drugega,
- » prenaša specifične informacije in strokovne izraze, ki so napisani ali govorjeni v tujem jeziku, v učni ali drug jezik,
- » grobo prevaja enostavna, kratka besedila,
- » izraža osebni odziv na krajša ustvarjalna besedila (pesmi, anekdote, glasbeni videospoti) in pove, kaj mu je bilo všeč in zanimivo.

SC (1.1.3.2)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec zmožnost posredovanja besedila izkaže z **govornim** in **pisnim** odzivom ter na druge, raznolike načine. Pri tem naj ima možnost izbire različnih dejavnosti in uporabe celotnega jezikovnega repertoarja. Dejavnosti in izdelki so prilagojeni začetni ravni znanja drugega tujega jezika in opisani v didaktičnih priporočilih za posredovanje besedila.

Priporočeni načini izkazovanja znanja vključujejo govorni odziv, kjer učenec ustno posreduje informacije, navodila ali povzetke besedil v drugem tujem jeziku, ter pisni odziv, kjer učenec piše povzetke, prevode ali prepisuje besedila iz enega jezika v drugega. Učenec sodeluje v različnih dejavnostih, kot so igranje vlog, diskusije, ustvarjanje plakatov ali predstavitev, kjer uporablja drugi tuji jezik. Pri tem za lažje razumevanje in posredovanje besedil uporablja vse jezike, ki jih zna. Dejavnosti in izdelki so prilagojeni začetni ravni znanja drugega tujega jezika, kar omogoča postopno napredovanje in razvoj zmožnosti posredovanja besedil.

OPISNI KRITERIJI

Pri posredovanju besedila upoštevamo naslednje kriterije:

- » razumevanje izvirnega besedila,
- » uporaba posredovalnih strategij,
- » prilagoditev vsebine glede na sporazumevalne potrebe naslovnika,
- » uporaba ustreznega besedišča,
- » jasnost in natančnost posredovanja,
- » ohranjanje pomena sporočila,
- » kreativnost pri posredovanju,
- » kritično razmišljanje.

POSREDOVANJE PRI SPORAZUMEVANJU

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost jezikovnega sporazumevanja pri sporazumevanju: posreduje bistvo povedanega, ko je potrebno sogovorniku pojasniti informacijo, ki je iz različnih razlogov (jezikovnih, kontekstualnih, kulturnih ipd.) ne razume. Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise,

SC (5.3.4.2)

O: razvija strategije za posredovanje pri sporazumevanju, zna se prilagajati nepredvidenim spremembam.

SC (5.3.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

standardi znanja niso določeni.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri razvijanju zmožnosti posredovanja pri sporazumevanju med osebami, ki se zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih razlogov ne morejo sporazumeti (učenec v vlogi medkulturnega posrednika v občutljivih situacijah), vključimo tudi strategije za reševanje nesporazumov na konstruktiven način (5.3.4.2) ter sodelovanje in spodbujanje drugih v skupini pri reševanju izzivov (5.3.1.1).

Dejavnosti za razvijanje posredovanja pri sporazumevanju:

Na ravni A1 učenec:

- » posreduje iz enega v drug jezik osebne podatke in zelo preproste, predvidljive informacije o drugih ljudeh,
- » spodbudi medkulturno izmenjavo tako, da s preprostimi besedami in neverbalnimi znaki izrazi dobrodošlico in pokaže zanimanje za ljudi,
- » posreduje z znanimi preprostimi frazami, ko ljudje ne soglašajo ali ko ima kdo težave pri sporazumevanju.

Na ravni A2 učenec:

- » posreduje bistvo povedanega v predvidljivih, vsakodnevnih situacijah, tako da med prisotnimi prenaša informacije iz enega v drug jezik o osebnih željah in potrebah, če mu pri izražanju pomagajo drugi,
- » v primeru težav pri sporazumevanju med ljudmi išče kompromise s pomočjo naučenih fraz.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec zmožnost posredovanja pri sporazumevanju izkaže z **govornim** in **pisnim** odzivom ter na **druge, raznolike načine**.

Učenec naj ima pri tem možnost izbire različnih dejavnosti in uporabe celotnega jezikovnega repertoarja. Dejavnosti in izdelki so prilagojeni začetni ravni znanja drugega tujega jezika in opisani v didaktičnih priporočilih za posredovanje pri sporazumevanju.

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost prožnega menjavanja jezikov iz svojega raznojezičnega repertoarja pri sporazumevanju v večjezičnem okolju. Pri učenju drugega tujega jezika uporablja znanje maternega, učnega in prvega tujega jezika; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi,

SC (1.1.3.2)

O: razvija zavedanje in spoštovanje do lastne kulture, italijanske kulture in drugih kultur. Spoznava raznolikosti skupin in kulturne razlike ter se zaveda vpliva lastnega jezika in kulture na posameznikovo doživljanje sveta. Spoznava vplive nebesedne komunikacije (različne kulture, različen pomen), razvija zmožnost sočutja in empatije. S spoznavanjem drugih kultur in jezikov ter s primerjanjem le-teh z lastnim jezikom in kulturo učenec razvija zavest o vrednosti in različnosti jezikov, kultur in identitet, tako za posameznika kot skupnost. Upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.

SC (1.1.3.1 | 1.1.3.2 | 1.2.1.4 | 3.3.5.1 | 2.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

standardi znanja niso določeni.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri razvijanju raznojezične zmožnosti učenec pri pouku drugega tujega jezika uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi (1.1.3.2).

Medkulturnost pomeni neločljivo povezanost učenja drugega tujega jezika kot tujega jezika s spoznavanjem različnih kultur. (1.1.3.2) Z učenjem drugih jezikov in spoznavanjem drugih kultur se učenec ozavešča o lastnem jeziku in kulturi, o tem, kako ga kultura in jezik(i) oblikujejo, kako se jeziki in kulture medsebojno prepletajo in razvijajo. Nauči se, kaj je vsem jezikom in kulturam skupno ter kaj je kulturno pogojeno. Na ta način se zaveda in prepozna raznolikosti v svojem ožjem in širšem okolju (3.3.1.2). Ozavešča se o pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti, o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe oz. okolja, kjer živi ter širše. (1.3.1.1) Pri tem se ozavešča in upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja (2.1.2.1).

Avtentični viri in gradiva so izhodišče za razvijanje raznojezične in medkulturne zmožnosti. Dejavnosti so v največji možni meri povezane s spoznavanjem različnih kultur in jezikov.

Kot eno izmed bolj avtentičnih načinov razvijanja te zmožnosti priporočamo dejanski stik s kulturo in jezikom v obliki **strokovne ekskurzije** ali **mednarodne izmenjave**. Z obiskom tuje države učenec spozna osnovne geografske, umetnostno-zgodovinske, gospodarske in druge stvarnosti. Pri tem razvija strategije pri soočenju s tujo kulturo, oblikuje vrednote in stališča do tuje in lastne kulture, razvija strpnost do drugačnega in drugega, ozavešča kulturne stereotipe in predsodke ter razvija zmožnost spreminjanja stališč in vrednot.

V stiku z domačimi govorniki praktično uporablja tuji jezik, preizkuša strategije sporazumevanja ter ozavešča razlike pri sporazumevanju.

Na strokovni ekskurziji, mednarodni izmenjavi oz. v okviru projektov (npr. Erasmus +, e-Twinning) učenec poleg predmetnih ciljev uresničuje tudi vrsto skupnih ciljev. Tukaj jih predlagamo s področja podjetnosti, trajnostnega razvoja ter zdravja in dobrobiti:

- » potovanje in bivanje načrtuje v skladu z načeli trajnostnega razvoja (2.4.3.1),
- » pred potovanjem (ekskurzijo) načrtuje in oceni potrebna sredstva (5.2.5.1),
- » na sami strokovni ekskurziji se prilagaja nepredvidenim spremembam (5.3.2.2),
- » prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah (5.3.5.3),
- » konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih (3.3.3.2).

SC (1.1.3.2) SC (1.3.1.1) SC (3.3.1.2) SC (2.1.2.1) SC (2.4.3.1) SC (5.2.5.1) SC (5.3.2.2) SC (5.3.5.3)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec raznojezično in medkulturno zmožnost izkazuje z **govornim** in **pisnim** odzivom ter na **druge, raznolike načine**, kot so:

- » kratke predstavitve o različnih kulturah, običajih, praznikih in tradicijah,
- » samostojno ali skupinsko raziskovanje različnih kultur in jezikov,
- » učenje jezika skozi kulturne dejavnosti, kot so kuhanje tradicionalnih jedi, ples, glasba ipd.,
- » dopisovanje z vrstniki iz tujih držav,
- » sodelovanje pri šolskem večjezičnem in medkulturnem projektu, kot je npr. ob evropskem dnevu jezikov (gl. primere na Pedagoškem forumu ob EDJ <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/>),
- » pisanje kratkih klepetov, blogov, ki so namenjeni vrstnikom iz tujih držav,
- » ustvarjanje kvizov, interaktivnih iger, ki spodbujajo medkulturno sodelovanje,
- » izvajanje videokonference s kratkimi izmenjavami z vrstniki iz drugih držav,
- » izražanje odziva (besedno, slikovno) na odlomke filmov, video spotov, besedil iz drugih kulturnih okolij,
- » spoznavanje gostujočih govorcev,
- » udeležba na (virtualni) izmenjavi, strokovni ekskurziji,

- » obiskovanje dogodkov, prireditev ali predavanj, ki spodbujajo raznojezično razumevanje in širijo medkulturni prostor (npr. medkulturni dnevi, medkulturne delavnice),
- » sodelovanje pri organiziranju kulturnih dni, kjer dijaki predstavijo svojo kulturo skozi hrano, oblačila, glasbo in običaje,
- » sodelovanje z lokalnimi kulturnimi društvi in skupnostmi ipd.

OPISNI KRITERIJI

Napredek učencev na področju raznojezične in medkulturne zmožnosti spremljamo z upoštevanjem naslednjih kriterijev:

- » razumevanje kulturnih razlik,
- » raba več jezikov,
- » raba temeljnih kulturnih konvencij,
- » kritično razmišljanje,
- » strpna komunikacija itn.

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo jezikovno, sociolingvistično in pragmatično zmožnost. Ti so pri vsakršni jezikovni rabi prepleteni; niso posamični »sestavni deli« in jih ni mogoče razdružiti.

Jezikovna zmožnost vključuje poznavanje slovnice, besedišča in pravopisa ter zmožnost ustrezne izgovarjave.

Sociolingvistična zmožnost pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah.

Pragmatična zmožnost vključuje poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo, da so sporočila organizirana in strukturirana, uporabna za izvajanje sporazumevalnih funkcij ter razvrščena v skladu z interakcijskimi in transakcijskimi poteki.

Jezikovna zmožnost se nanaša torej na jezikovno »pravilno rabo«, na znanje jezika kot sistema, pragmatična zmožnost pa na dejansko rabo jezika pri tvorjenju besedila. Ta vključuje pri tvorjenju besedil sposobnost razvijanja **vsebine**, sposobnost prilagajanja jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine (**prožnost**), sposobnost natančnega podajanja **vsebine**, sposobnost povezovanja delov besedila ali stavkov (**koherentnost in kohezivnost**), sposobnost oblikovanja izjav ter lahkotnost izražanja (**tekočnost**) ter pri interakciji sposobnost **menjave vlog** in upoštevanja **načel sodelovanja**.

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti prečijo vse sporazumevalne zmožnosti (sprejemanja, tvorjenja, interakcije, posredovanja, raznojezičnosti in medkulturnosti), zato jih učenci ne razvijajo izolirano, temveč vedno v kontekstu same izvedbe oz. rabe. V tem smislu tudi navedene standarde in opisne kriterije uporabljamo.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti se pri pouku ne razvijajo izolirano. Zato so tu opredeljeni standardi vedno del standardov ali opisnih kriterijev vrednotenja drugih zmožnostih.

V okviru **jezikovne zmožnosti** so standardi opredeljeni za

- » besedišče,
- » slovnično pravilnost,
- » izgovarjavo,
- » pravopis.

V okviru **pragmatične zmožnosti** so standardi opredeljeni za

- » razvijanje teme,
- » vsebinsko natančnost,
- » koherentnost in kohezivnost,
- » tekočnost,
- » menjavo vlog in načela sodelovanja.

Sociolingvistična zmožnost je opredeljena kot en standard za rabo jezika v različnih družbenih okoliščinah.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Pri razvijanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti učenec uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika (1.1.3.2), se zaveda podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov (1.1.3.1). Spoznava strokovno terminologijo v drugem tujem jeziku ter jo primerja s terminologijo v učnem jeziku ter v prvem tujem jeziku (1.1.2.1).

Pri poučevanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti v tretjem izobraževalnem je pomembno upoštevati različne didaktične pristope, ki temeljijo na Dodatku SEJO (<https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>) in drugih relevantnih virih. Učitelji naj prilagodijo vsebine glede na specifične potrebe in zmožnosti učencev.

Poudarek naj bo na osnovnih jezikovnih zmožnostih, kot so osnovna slovnica, besedišče in izgovarjava. Učenci naj obvladajo osnovne slovnične strukture in imajo dovolj širok besedni zaklad za vsakodnevne situacije. Prav tako naj znajo pravilno izgovarjati in pisati besede.

Poleg jezikovnih zmožnosti je pomembno razvijati tudi sociolingvistične in pragmatične zmožnosti. Učenci naj se učijo, kako uporabljati jezik v različnih družbenih kontekstih in kako strukturirati svoja sporočila za učinkovito komunikacijo. To lahko vključuje analizo primerov iz resničnega življenja, diskusije in refleksijo o različnih komunikacijskih situacijah.

Tema sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti naj se povezuje z drugimi predmeti in področji izobraževanja. Na primer, pri naravoslovju naj se jezikovne vaje povezujejo s strokovno terminologijo in komunikacijskimi situacijami, ki so značilne za določeno področje. Učitelji naj uporabljajo različne učne vire, kot so učbeniki, avdiovizualni materiali, spletni viri in interaktivne tehnologije. To omogoča raznolikost pri učenju in prilagoditev različnim učnim stilom učencev.

Učenci naj bodo spodbujeni k samostojnemu učenju in refleksiji o svojem napredku. To lahko vključuje vodenje jezikovnih dnevnikov, samoocenjevanje in povratne informacije od vrstnikov.

SC (1.1.3.1) SC (1.1.3.2) SC (1.1.2.1)

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: širi in pogloblja **besedišče**, s katerim izraža in uresničuje osnovne sporazumevalne potrebe. Pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov se zaveda podobnosti in razlik med jeziki,

SC (1.1.3.1)

○: razvija **slovnično** in **pravopisno** pravilno sporazumevanje in primerja jezike, ki se jih uči, razpoznava podobnosti ter razlike med njimi. Zaveda se, da lahko različne jezike lahko opisujemo na podoben način,

SC (1.1.3.2)

○: razvija pomensko ustrezno in razumljivo **izgovarjavo**, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

MINIMALNI STANDARDI	STANDARDI
<ul style="list-style-type: none"> obvlada majhno število preprostih slovničnih in stavčnih struktur iz naučenega nabora. Besede poveže z osnovnimi povezovalci (npr. »in« ali »potem«). Dela napake, ki občasno tudi onemogočajo razumevanje. 	<ul style="list-style-type: none"> pravilno uporablja preproste slovnične in stavčne strukture pravilno, vendar še vedno dela določene osnovne sistemske napake; kljub temu je po navadi jasno, kaj želi izraziti. Uporablja najpogostejše povezovalce (»in«, »ampak«, »ker«, da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo.
<ul style="list-style-type: none"> Dokaj pravilno prepiše in napiše pogosto rabljene znane besede, fraze in kratke stavke. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis, napačna raba ločil in druge sistemske napake. 	<ul style="list-style-type: none"> Razmeroma pravilno napiše kratke stavke o vsakdanjih vsebinah. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v izrazih, ki so učencu manj znani.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Standardi jezikovne zmožnosti vključujejo spremljanje in vrednotenje zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

Pri poučevanju jezikovnih zmožnosti je pomembno, da jih razvijamo v komunikaciji in smiselnem kontekstu. Aktivno rabo jezika spodbujamo z dejavnostmi, ki vključujejo razvijanje slovnične in pravopisne zmožnosti, ne osredotočamo se na razlago pravil. Smiselno združujemo induktivni pristop, kjer učenci sami odkrivajo slovnična pravila in deduktivni pristop in bolj eksplicitno razlago.

Pri razvijanju besedišča je ključen kontekst, saj učenci lažje usvojijo besedišče, če ga aktivno uporabljajo v smiselnih situacijah. Za učinkovito izgovorjavo naj bodo učenci izpostavljeni avtentičnim virom jezika. Pomembno je spodbudno učno okolje, kjer so napake del učnega procesa.

Dejavnosti za razvijanje jezikovnih zmožnosti:

- » učenci odkrivajo slovnična pravila skozi primere (npr. »lui mangia una mela« – »loro mangiano una mela«),
- » analiza avtentičnih besedil: resnični dogodki, zgodbe, pesmi, video posnetki,
- » jezikovne didaktične igre: namizne igre za razvrščanje ali dopolnjevanje povedi.

Z novim besediščem se morajo učenci večkrat srečati v različnih kontekstih, ki spodbujajo razmišljanje na višjih kognitivnih ravneh in upoštevajo njihove osebne interese. Na ta način učitelj omogoča, da se usvojeno besedišče shrani v dolgoročni spomin in ga učenci lažje priključijo, ko ga potrebujejo za uporabo.

Dejavnosti za spodbujanje pomnjenja:

- » tematsko učenje (npr. cibo, vestiti, famiglia),
- » razmerja celota – del (npr. corpo – mani – dita – unghie),
- » razmerja med besedami (sinonimi in antonimi).

Polnopomenske in nepolnopomenske besede:

- » polnopomenske besede (samostalnik, glagol itd.) se učimo sistematično in eksplicitno,
- » nepolnopomenske besede (členi ali vezniki) se učimo skozi uporabo v različnih kontekstih.

Dejavnosti za razvijanje jezikovnih zmožnosti:

- » komunikacijski narek,
- » razvijanje besedišča skozi dejavnosti,
- » igre: namizne igre, sobe pobega, igre vlog,
- » dopolnjevanje besedil: z naborom, brez nabora,
- » besedne uganke in igre: križanke, rebusi, povezovanje definicije in besedišča,
- » gibalne dejavnosti,
- » pisni sestavki, video posnetki,
- » ustvarjalno izražanje,
- » projektne dejavnosti,
- » intervjuji.

Ravni dejavnosti:

- » na besedni ravni (npr. črkovanje, razvrščanje besed, prepoznavanje različnih glasov, komunikacijski narek),
- » na ravni povedi (npr. dopolnjevanje povedi, preoblikovanje povedi),
- » na ravni besedila oziroma komunikacijske situacije (npr. pisanje opisa, pisma, igranje vlog, govorni nastop, glasno branje).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Standardi znanja jezikovne zmožnosti so vključeni v spremljanje in vrednotenje zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

Učenec izkaže znanje ustno, pisno in na druge načine v okviru vrednotenja celostne sporazumevalne zmožnosti v drugem tujem jeziku, npr. fonološko ustreznost pri ustni predstavitvi, slovnično in pravopisno ustreznost pri pisnem izražanju, ustreznost besedišča pri posredovanju.

OPISNI KRITERIJI

Pri preverjanju in ocenjevanju jezikovne zmožnosti smiselno upoštevamo, da je znanje na ravneh A1 in A2 osnovno in da se pri uporabi osnovnih slovničnih in stavčnih struktur še vedno lahko pojavljajo sistemske napake, da je zapis (manj znanih) izrazov lahko še vedno pomanjkljiv, da neustrezna izgovarjava občasno oteži razumevanje sporočila ter da je besedišče le osnovno za opravljanje vsakdanjih transakcij v znanih situacijah s splošnega področja.

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » pravilno rabo slovničnih struktur,
- » pravilnost pravopisa (črkovanje, velike in male začetnice, ločila),
- » razumevanje pomena besedišča,
- » ustreznost besedišča (glede na kontekst in namen),
- » raznolikost besedišča.

PRAGMATIČNA IN SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost dejanske rabe jezika pri tvorjenju besedil (**pragmاتیčna zmožnost**). Pri tem uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika,

SC (1.1.3.2)

O: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah (**sociolingvistična zmožnost**).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Razvijanje teme

Minimalni standard	Standard
<ul style="list-style-type: none"> tvori preprosto besedilo, v katerem si ideje logično sledijo in so med seboj smiselno povezane 	<ul style="list-style-type: none"> tvori zgodbo ali opis, ki je ustrezno vsebinsko zgrajeno, pri tem zna širiti besedilo z dodajanjem

Vsebinska natančnost

Minimalni standard	Standard
<ul style="list-style-type: none"> preprosto posreduje osebne podatke in informacije o konkretnih potrebah 	<ul style="list-style-type: none"> v preprosti in neposredni izmenjavi z omejeno količino podatkov o znanih in vsakdanjih stvareh sporoči tisto, kar želi povedati, v drugih situacijah pa mora praviloma sporočilo okrniti

Koherentnost in kohezivnost

Minimalni standard	Standard
<ul style="list-style-type: none"> poveže besede ali skupine besed z zelo osnovnimi linearnimi povezovalci (npr. »in«, »ali«) 	<ul style="list-style-type: none"> uporablja najpogostejše povezovalce, da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo ali opis v obliki preprostega niza točk

Tekočnost

Minimalni standard	Standard
<ul style="list-style-type: none"> uporablja zelo kratke, posamične, večinoma naučene izjave, s pogostimi premori, ko išče ustrezne izraze in uporablja manj znane besede ter ko poskuša izboljšati sporazumevanje 	<ul style="list-style-type: none"> razumljivo se lahko izraža s kratkimi izjavami, čeprav so zelo očitni oklevanje in napačni začetki

Menjava vlog in načela sodelovanja (interakcijske strategije)

Minimalni standard	Standard
<ul style="list-style-type: none"> s pomočjo opornih točk začne, vzdržuje in konča preprost pogovor 	<ul style="list-style-type: none"> začne, vzdržuje in konča preprost pogovor

Sociolingvistična zmožnost

Minimalni standard	Standard
<ul style="list-style-type: none"> vzpostavi osnovne družbene stike z najpreprostejšimi vsakdanjimi vljudnostnimi frazami (npr. pozdravi ob prihodu in odhodu, se predstavi, reči prosim, hvala, oprostite) 	<ul style="list-style-type: none"> obvlada zelo kratke družbene izmenjave, uporablja vsakdanje vljudne pozdrave in nagovore; povabi, predlaga, se opraviči in se na to odzove

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri poučevanju pragmatičnih in sociolingvističnih zmožnosti se osredotočamo na rabo jezika za doseganje določenih ciljev v komunikaciji in na razumevanje ter uporabo jezika v različnih družbenih in kulturnih kontekstih. Poudarek je na dejavnostih, pri katerih je jasen namen rabe jezika, kot so iskanje informacij, opravičilo, izražanje mnenja, vzpostavljanje družabnih stikov in prepoznavanje različnih jezikovnih registrov.

Strategije in dejavnosti:

- » *opazovanje in ugotavljanje značilnosti besedil*: učenci opazujejo in analizirajo dolžino in zgradbo povedi (enostavne, večstavne) ter ugotavljajo, kaj jih povezuje in kakšen pomen imajo take povedi.
- » *uporaba povezovalcev*: učenci se učijo uporabljati najpogostejše povezovalce (veznike, npr. e, ma) za združevanje enostavnih povedi v večstavne.
- » *prepoznavanje in primerjanje kohezivnih sredstev*: pri glasnem branju kratkega besedila učitelj poudari uporabo kohezivnih sredstev in razpravlja z učenci o njihovem pomenu.
- » *poslušanje besedil*: učenci ugotavljajo, ali v pisnih in govorjenih besedilih uporabljamo enake načine povezovanja povedi.
- » *uporaba vezniških sredstev pri razrednih dejavnostih*: učenci povezujejo stavke ali ideje z enostavnimi vezniškimi sredstvi (npr. »Luca viene primo, poi viene Gianni«).
- » *prepoznavanje zaporedja v zgodbi*: učenci prepoznajo in ustvarijo zaporedje dogodkov v zgodbi s pomočjo slik ali povedi.
- » *pisanje na podlagi slik*: spodbujanje pisanja skladnih kratkih odstavkov ali besedil na podlagi slikovnih iztočnic.
- » *dopolnjevanje zgodb*: učenci dokončajo začetke zgodb in uporabljajo vezniška sredstva.
- » *ustvarjanje povezane verige zgodb*: učitelj začne zgodbo, učenci pa jo nadaljujejo s stavki, ki zgodbo ustrezno razvijajo.
- » *interaktivno pisanje*: učenci v skupini napišejo odstavek ali besedilo na tablo ali plakate.
- » *uporaba grafičnih organizatorjev*: učitelj z učenci ustvari grafične organizatorje za predstavitev zgodbe ali zaporedja dogodkov.

Razumevanje kulturnih in družbenih kontekstov:

- » *aktivne metode učenja*: učitelji naj vključujejo simulacije, igre vlog, projektno delo in druge aktivnosti, ki spodbujajo uporabo jezika v realnih situacijah.
- » *simulirani družabni dogodki*: učenci vadijo preklapljanje med različnimi jezikovnimi registri v simuliranih družabnih dogodkih, kar jim pomaga razvijati samozavest in tekočnost v uporabi jezika.
- » *analiza kulturnih norm*: učenci se učijo o različnih kulturnih normah, običajih in vrednotah skozi analizo primerov iz resničnega življenja, diskusije o kulturnih razlikah in refleksijo o lastnih izkušnjah.

» *medpredmetni projekti*: učitelji naj sodelujejo z učitelji drugih predmetov, da ustvarijo medpredmetne projekte, kjer učenci uporabljajo sociolingvistične zmožnosti v različnih kontekstih.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec izkaže znanje ustno, pisno in na druge načine v okviru vrednotenja celostne sporazumevalne zmožnosti v drugem tujem jeziku, npr. kako zna začeti, vzdrževati in končati preprost pogovor (menjava vlog v okviru interakcije), kako je pisno besedilo vsebinsko zgrajeno (ali si ideje logično sledijo), povezano (z osnovnimi vezniki), kako zna navezati družbene stike z osnovnimi vljudnostnimi frazami.

Standardi znanja pragmatične in sociolingvistične zmožnosti so vključeni v spremljanje in vrednotenje zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

OPISNI KRITERIJI

Opisni kriteriji za pragmatično in sociolingvistično zmožnost izhajajo iz standardov znanja in so vključeni pri spremljanju in vrednotenju zmožnosti tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezične in medkulturne zmožnosti.

Pri izdelavi opisnih kriterijev si lahko pomagamo z naslednjimi lestvicami:

Učenec:

PRAGMATIČNA ZMOŽNOST

	A1	A2
Razvijanje teme	<ul style="list-style-type: none"> tvori preprosto besedilo, v katerem si ideje logično sledijo in so med seboj smiselno povezane 	<ul style="list-style-type: none"> tvori besedilo, ki je ustrezno vsebinsko zgrajeno, pri tem zna širiti besedilo z dodajanjem primerov (npr. s pomočjo »kot« ali »na primer«)
Vsebinska natančnost	<ul style="list-style-type: none"> osebne podatke in informacije o konkretnih potrebah posreduje na preprost način 	<ul style="list-style-type: none"> v preprosti in neposredni izmenjavi z omejeno količino podatkov o znanih in vsakdanjih stvareh zna sporočiti tisto, kar želi povedati, v drugih situacijah pa mora praviloma sporočilo okrniti
Koherentnost in kohezivnost	<ul style="list-style-type: none"> besede ali skupine besed poveže z zelo osnovnimi linearnimi povezovalci (npr. »e« ali »o«) 	<ul style="list-style-type: none"> uporablja najpogostejše povezovalce, da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo ali opis v obliki preprostega niza točk
Tekočnost	<ul style="list-style-type: none"> uporablja zelo kratke, posamične, večinoma naučene izjave, s pogostimi premori, ko išče ustrezne izraze in uporablja manj znane besede ter ko poskuša izboljšati sporazumevanje 	<ul style="list-style-type: none"> razumljivo se izraža s kratkimi izjavami, čeprav so zelo očitni oklevanje in napačni začetki
Menjava vlog in načela sodelovanja (interakcijske strategije)	<ul style="list-style-type: none"> s pomočjo opornih točk začne, vzdržuje in konča preprost pogovor 	<ul style="list-style-type: none"> začne, vzdržuje in konča preprost pogovor

SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

A1

- osnovne družbene stike vzpostavi z najpreprostejšimi vsakdanjimi vljudnostnimi frazami (npr. pozdraviti ob prihodu in odhodu, se predstaviti, reči prosim, hvala, oprostite)

A2

- obvlada zelo kratke družbene izmenjave, uporablja vsakdanje vljudne pozdrave in nagovore; zna povabiti, predlagati, se opravičiti in se na to odzvati

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

OPREDELITEV PREDMETA

SEJO, *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Specialno didaktična priporočila predmeta:

Ahačič, K., Banjac, M., Baškarad, S., Belasić, I., Bergoč, Š., Bešter, J., Borota, B., Bratina, K., Brečko, B. N., Breznik, I., Brodnik, A., Čop, J., Gorenc, J., Gradišek, P., Grušovnik, T., Holcar, A., Jerko, A., Jurak, G., Klančnik, B., ... Zupan, B. (2024). *Skupni cilji in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. https://www.zrss.si/pdf/skupni_cilji.pdf

Blatnik, K., Bratož, N., & Bratož, S. (2022). Pomen stališč učencev do angleščine za pouk v heterogenih razredih. *Revija za elementarno izobraževanje*, 15(3), 317-337. <http://www.dlib.si/URN:NBN:SI:DOC-HLN5T31H>

Costley, K. C. (2015). Research supporting integrated curriculum: Evidence for using this method of instruction in public school classrooms.

Cross, R. (2012). Creative in finding creativity in the curriculum: The CLIL second language classroom. *The Australian Educational Researcher*, 39(4), 431-445.

Drake, S. M., & Reid, J. L. (2018). Integrated curriculum for the twenty-first century. In *International handbook of holistic education* (pp. 118-128). Routledge.

Gardner, R. C. (2007). Motivation and second language acquisition. *Porta linguarum*, 9-20.

Harmer, J. (2007). *The practice of English language teaching*. Pearson Longman.

Jensen, E. (2005). *Teaching with brain in mind*. Alexandria: ASCD.

Kozar, H. (2005). *Vodnik za pouk nemškega jezika stroke: priročnik za učitelje nemščine v srednjem strokovnem izobraževanju* (1. natis, str. 125). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Kako do spodbudnega in varnega učnega okolja? Odgovori na vprašanja in dileme iz prakse (bistveni poudarki iz priročnika Vključujoča šola), Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/36f8wqg>

Kokotsaki, D., Menzies, V., & Wiggins, A. (2016). Project-based learning: A review of the literature. *Improving schools*, 19(3), 267-277.

- Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York, NY: Newbury House.
- Pavlič Škerjanc, K. (2010). Smisel in sistem kurikularnih povezav. V T. Rupnik Vec (ur.), *Medpredmetne in kurikularne povezave, Priročnik za učitelje* (str. 8–27). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge University Press.
- Rubin, J. (1987). Learner strategies: Theoretical assumptions, research, history, and typology. V A. Wenden & J. Rubin (ur.), *Learner strategies in language learning* (str. 15-30). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Rutar Ilc, Z. (2019). Preventivna vloga pozitivnih psihosocialnih odnosov v šoli. *Šolsko polje*, 30(3/4), 143-167., <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qchx21a>
- Rutar Ilc, Z. (ur.) (2012) *Ugotavljanje kompleksnih dosežkov: preverjanje in ocenjevanje v medpredmetnih in kurikularnih povezavah, Priročnik za učitelje* (1. izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/r1uqo46>
- Rutar Ilc, Z. (2005). Učnoljni in procesni pristop – izhodišče za didaktično prenavo gimnazij. V T. Rupnik Vec (ur.), *Spodbujanje aktivne vloge učenca v razredu* (str. 8–27). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Svet Evrope (2023). *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>
- Svet Evrope. (2011). *Skupni evropski jezikovni okvir za učenje, poučevanje, ocenjevanje*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Strmčnik, F. (1993). *Učna diferenciacija in individualizacija v naši osnovni šoli*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.
- Tomlinson, C. A. (2017). *How to differentiate instruction in academically diverse classrooms* (3. izd.). Alexandria: ASCD.
- Vuorikari, R., Punie, Y., & Kluzer, S. (2023). *Okvir digitalnih kompetenc za državljane: z novimi primeri rabe znanja, spretnosti in stališč: DigComp 2.2* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/n0n2c3c>

SPREJEMANJE

Istance, D., Dumint, H. (2013). Smernice za učna okolja v 21. stoletju. V: O naravi učenja: uporaba raziskav za navdih prakse (1. izd., p. 303). (2013). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/o-naravi-ucenja.pdf> (Str. 65 – 82)

Izhodišča za prenavo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji (2022). Dostopno na: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f68315i> (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f68315i>)

Rutar Ilc, Z. (2008): Opisni kriteriji in opisniki – izhodišče za povratno informacijo o - kvalitativnih vidikih znanja. Sodobna pedagogika, posebna izdaja, str. 24 – 47.

SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf> (<https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>)

Skela, J. (2000). *Jezikovni listovnik za osnovnošolce*. Obzorja.

Skela, J. (2006). Evropski jezikovni listovnik za osnovnošolce v starosti od 11 do 15 let. Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Ščecrov, N. (2011). Učni načrt. Osnovna šola s slovenskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju slovenske Istre. Italijanščina kot drugi jezik. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Rupnik Vec, T. (2022). Miselni procesi in veščine kritičnega mišljenja. Tanja Rupnik Vec [et al.]. Zavod RS za šolstvo.

TVORJENJE

SEJO, Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

INTERAKCIJA

SEJO, Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

POSREDOVANJE BESEDILA

Istance, D., Dumint, H. (2013). Smernice za učna okolja v 21. stoletju. V: O naravi učenja: uporaba raziskav za navdih prakse (1. izd., p. 303). (2013). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/o-naravi-ucenja.pdf> (Str. 65 – 82)

Izhodišča za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji (2022). Dostopno na: <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/f68315i>

SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

Rutar Ilc, Z. (2008): Opisni kriteriji in opisniki – izhodišče za povratno informacijo o - kvalitativnih vidikih znanja. Sodobna pedagogika, posebna izdaja, str. 24 – 47.

Rutar Ilc, Z., (2019): Medpredmetne in kurikularne povezave Priročnik za učitelje. Zora Rutar Ilc [et al.]. Ljubljana : Zavod RS za šolstvo. Dostopno na: <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/b1arkpu>

Rupnik Vec, T. (2022). Miselni procesi in veščine kritičnega mišljenja. Tanja Rupnik Vec [et al.]. Ljubljana : Zavod RS za šolstvo.

POSREDOVANJE PRI SPORAZUMEVANJU

SEJO, *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

- » Ahačič, K., Lipovšek, F., Rot Gabrovec, V., Retelj, A., Šečerov, N., Pisman, M., Cajhen, S., Petek Ahačič, M., & Lešnik, M. (2017). *Primerjalni prikaz rabe jezikoslovnih izrazov pri pouku tujih jezikov v osnovnih in srednjih šolah: delovno gradivo za pripravljavce učnih načrtov, učbenikov in drugih učnih gradiv*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1i4uqon> - za nemščino, Retelj, A. s. 28-39.
- » Candelier, M., Camilleri, A., Castellotti, V., De Pietro, J. F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Noguerol, A., & Schröder-Sura, A. (2017). *ROPP, referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in kulturam: zmožnosti in viri*. Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j57niv0>
- » *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9qjbx>
- » CROMO. 2007: *CROMO: Medkulturni čezmejni modul – dopolnilo Evropskemu jezikovnemu listovniku 15+*. Gradec/Trst/Ljubljana: Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum, Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'Autonomia Scolastica, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mp2x96l>
- » Hufeisen, B., & Neuner, G. (2003). *Mehrsprachigkeitskonzept – Tertiärsprachenlernen – Deutsch nach Englisch*. European Centre for Modern Languages. Strasburg: Svet Evrope.
- » *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9qjbx>
- » Kač, L. (2022). Raznojezične učne ure so s pomočjo Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam več kot samo učenje jezikov = Plurilingual lessons with the Framework of References for Plurilingual Approaches are more than only languages learning. V *Obrazi več-/raznojezičnosti: [znanstvena monografija]* (str. 107–130). Pedagoški inštitut. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vh30eph>
- » Medkulturni in večjezični pristopi pri pouku, Gradivo z usposabljanja učiteljev, 26.10.2017, ZRSŠ, MIZŠ, <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/da41q9b> (11.10.2024).
- » Pedagoški forum ZRSŠ ob evropskem dnevu jezikov, prispevki učiteljev o izvedenih večjezikovnih in medkulturnih učnih dejavnostih, <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/> (11.10.2024).
- » Puklavec, Nada, Milka, Enčeva, Sabina, Mulej, 2006: *Evropski jezikovni listovnik za srednješolce v starosti od 15 do 19 let*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Založba Tangram. Dostopno na <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/z5fl7hw> (24.1.2025).
- » *Svet Evrope* (2023). *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

» Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT) (1. izd., str. 108). (2022). Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rmco26w>

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

Ahačič, K., Lipovšek, F., Rot Gabrovec, V., Retelj, A., Šečerov, N., Pisnjak, M., Cajhen, S., Petek Ahačič, M., & Lešnik, M. (2017). *Primerjalni prikaz rabe jezikoslovnih izrazov pri pouku tujih jezikov v osnovnih in srednjih šolah: delovno gradivo za pripravljavce učnih načrtov, učbenikov in drugih učnih gradiv*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1i4ugon>

Svet Evrope (2023). *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

PRAGMATIČNA IN SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

SEJO-Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

PRILOGE

PRILOGE PO POGlavJIH

SPREJEMANJE

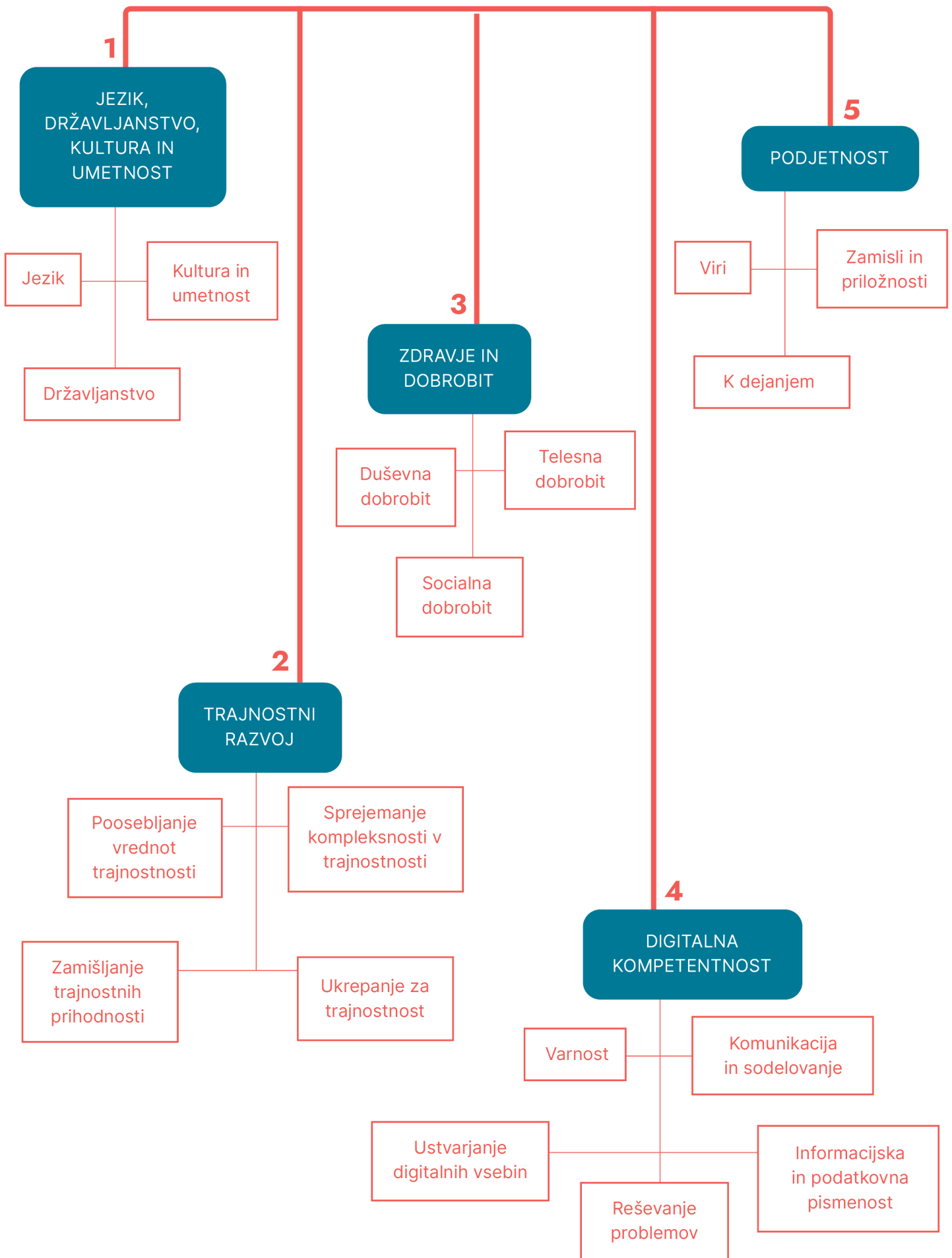
DODATNA POJASNILA ZA TEMO

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Predlog_vsebin2TJ.pdf

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Predlog_vsebin_2TJ.pdf

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih): 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih): 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spoznava, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega.itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spoznava kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in zelene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje zelene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepozna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepozna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepozna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepozna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepozna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednosti zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobroti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnana, samozavestna in osredotočena na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebna za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.